

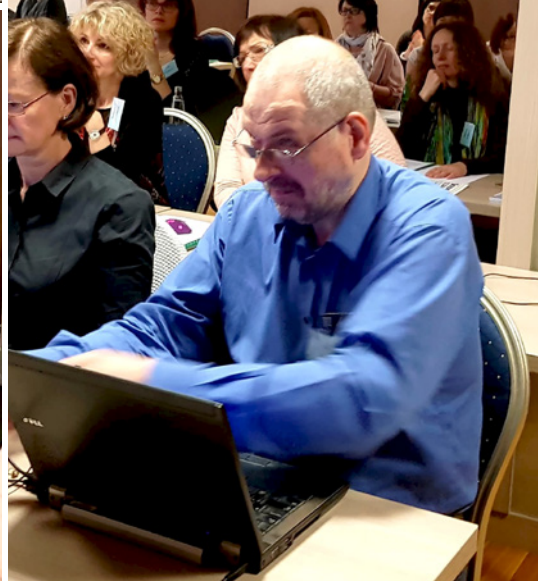
SOUDNÍ TLUMOČNÍK

1/2018

Z OBSAHU VYBÍRÁME

- **Verdikt Ústavního soudu:**
tlumočníci mají právo
na náhradu nákladů zvýšených
o DPH
- **GDPR – co vlastně znamená**
a týká se i nás?
- **Ověřené překlady ověřených**
překladů – jak na ně?
- **Konference Evropské**
asociace právních tlumočnicků
a překladatelů EULITA v Sofii

Záběry z česko-anglického semináře, který se letos konal 14. a 15. dubna v Táboře, stvrzují upevňující se přátelskou atmosféru nejen v průběhu výuky

Milé kolegyně a milí kolegové,

co se týká nového zákona o soudních tlumočnících a soudních překladatelích, neztrácíme naději. Vládní návrh tohoto samostatného zákona je v současné době ve fázi projednávání ve druhém čtení v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky. Snad už konečně úspěšně projde celým legislativním procesem. Snažíme se naše poslance přesvědčovat o nutnosti přijetí nové právní úpravy už i proto, že 50 let starý zákon neřeší řadu situací, se kterými se neustále musíme potýkat. Zastaralá vyhláška mimo jiné neřeší vyhotovování stejnopisů, dalších vyhotovení překladů, které po nás justiční orgány sice vyžadují, ale mají problém s proplácením. Mnoho z těchto zadavatelů si neuvědomuje, že nemáme žádný stálý příjem, a přesto musíme předem, tedy předtím než je nám odměna proplacena, platit odvody na sociální a zdravotní pojištění a zálohy na daně, jakož i provoz kanceláří, náklady na tisk. Pokud jde o další vyhotovení, naši zákazníci si neuvědomují, že musíme věnovat čas kontrole, kompletaci, svazování a zapisování dalších vyhotovení do deníků.

Jsme rádi, že se nám alespoň dostalo zastání u Ústavního soudu a Vrchního soudu v Praze, pokud jde o DPH, kterou jsou plátcí DPH povinni podle zákona o dani z přidané hodnoty účtovat a odvádět z celé částky, tj. nejen z odměny (která se za posledních 15 let nezměnila, i když se mzdy za tu dobu výrazně zvýšily), ale i z náhrady nákladů zahrnujících cestovné i jiné vedlejší výdaje. Toto nám řada soudů, policejních orgánů i státních zastupitelství odmítala proplácet. Související judikáty naleznete dále v tomto čísle.

Mimo pořádání tradičních terminologických seminářů a dalšího kurzu pro uchazeče o jmenování soudním tlumočnickem bych chtěla upozornit na to, že se Komora jednak podílela na Mezinárodní konferenci o etice v překladatelské a tlumočnické praxi, a jednak prostřednictvím kolegyně Štifterové zorganizovala několik workshopů tlumočení policejních výsledků s elitními policisty z Národní centrály proti organizovanému zločinu, které měly velký úspěch.

I my samozřejmě věnujeme pozornost problematice ochrany osobních údajů při výkonu tlumočnické a překladatelské činnosti. V této souvislosti jsme se účastnili semináře pořádaného spolupracujícím Centrem dalšího vzdělávání Právnické fakulty MU v Brně. Seminář na toto téma plánujeme uspořádat na podzim v Praze se stejným přednášejícím, tedy Miroslavem Frýdkem, vyučujícím na Právnické a Filozofické fakultě Masarykovy univerzity. Na tomto plánovaném semináři nás zároveň vedoucí oddělení znalců a tlumočnicků Krajského soudu v Praze paní Kateřina Pivoňková seznámí s novou instrukcí Ministerstva spravedlnosti o správním řízení a dalšími otázkami, které se nás týkají.

Sledujte naše webové stránky, náš profil na Facebooku a pozorně čtete náš bulletin.

*Eva Gorgolová
předsedkyně představenstva*

ÚVODNÍ SLOVO

Úvodní slovo předsedkyně KST ČR, Evy Gorgolové	1
--	---

NA WEBOVÝCH STRÁNKÁCH KST ČR® MÁTE PO RUCE MNOHEM VÍCE NEŽ TUŠÍTE

Co vše najdete na www.kstcr.cz	3
--	---

KOUTEK POEZIE

William Shakespeare Sonet č. 146	4
--	---

AKCE KST ČR®

Kalendář akcí	5
---------------------	---

LEGISLATIVA

Kromě odměny náleží všem tlumočnickům také náhrada za ztrátu na výdělků – judikát Vrchního soudu v Praze	7
Verdikt Ústavního soudu: znalci a tlumočníci mají právo na náhradu nákladů zvýšených o DPH	8
Jak to viděl Vladimír Renčín	9

KONFERENCE A SEMINÁŘE KST ČR®

Z letošního daňového semináře pro tlumočníky a překladatele	10
XXIV. Členská schůze KST ČR	14
Česko-anglický terminologický seminář pro tlumočníky a překladatele v Táboře	15
Workshopy na téma policejních výsledků aneb zaměřeno na rozvoj měkkých dovedností	16
XV. Česko-ruský terminologický seminář v Praze	18
Jarní kurz pro uchazeče o jmenování soudním tlumočnickem v Brně	20

UDÁLOSTI A AKCE JINÝCH ORGANIZACÍ

Konference Evropské asociace právních tlumočnicků a překladatelů „EULITA“ v Sofii	22
Etika v překladatelské a tlumočnické profesi	23
GDPR při výkonu tlumočnické činnosti	25

CO VÁS MŮŽE ZAJÍMAT

Šušotáž – návod na přežití	28
Projekt Ministerstva spravedlnosti a bezpečnosti Nizozemska: tlumočení v budoucnosti	30
GDPR – co vlastně znamená a týká se i nás?	31
Nejvyšší čas pobavit se o dobách a lhůtách v češtině a angličtině	32
Na Slovensku musejí být ze zákona dabovány do slovenštiny také české televizní pořady pro děti	33
Když se řekne albánština, myslíme na Kestrinu – neakademický rozhovor	34

DOTAZY & ODPOVĚDI

Překládat, či nepřekládat vlastní doklady a tlumočit, či netlumočit na vlastní svatbě?	36
Ověřené překlady ověřených překladů	36
Jak je to s náhradou nákladů na poštovné?	36
Opravná tlumočnická doložka neexistuje	37
Můžeme svázat obyčejnou kopii s překladem a svazek opatřit tlumočnickou doložkou?	37

VÍTÁME NOVÉ ČLENY	38
-------------------------	----

GRATULUJEME JUBILANTŮM	39
------------------------------	----

INZEROVAT PRO VYBRANÉ CÍLOVÉ SKUPINY SE VYPLATÍ	40
---	----

SLEDUJETE PRAVIDELNĚ WEBOVÉ STRÁNKY KOMORY?

www.kstcr.cz

Hledáte soudního tlumočníka?
Vypíšte jednu nebo více položek. Objeví se karty tlumočnicků s jejich pracovními jazyky a přímým spojením. Můžete zadat i kombinaci jazyků podle svého přání.

Jazyk - Regiony - Přijmení tlumočníka

Vyhledat

Nejbližší akce KST ČR

29 červenec 2018 Kroměříž	03 srpen 2018	Odborná angličtina - trestněprávní terminologie - tradiční letní intenzivní seminář ve spolupráci s Justiční akademií
29 červenec 2018 Kroměříž	03 srpen 2018	Odborná němčina - trestněprávní terminologie - tradiční letní intenzivní seminář ve spolupráci s Justiční akademií
04 říjen 2018 Tábor	07 říjen 2018	Česko-německý terminologický seminář

Akce jiných organizací

16 únor 2018 Praha 2	11 červen 2018	ANGLIČTINA / NĚMČINA / ČEŠTINA - odborné semináře v Belisha Beacon
14 září 2018 Brno, Uvetř 70		PRÁVNÍ MINIMUM pro překladatele a tlumočníky na PF MU v Brně, podzim 2018
14 září 2018 Praha 1		Doplňkové studium pro překladatele právních textů na PF UK v Praze, 2018-2019

Aktuality

01 leden 2018		Chcete se stát ČLEMEM Komory soudních tlumočnicků ČR nebo své ČLENSTVÍ OBNOVIT?
06 prosince 2017		Co bychom měli vědět o GDPR (General Data Protection Regulation). Sledujte naše semináře.
27 březen 2018		Pro plátce DPH: Ústavní soud uznal, že znalcův a tlumočnickův náležitý nákladů zvýšená o DPH

NA WEBOVÝCH STRÁNKÁCH KST ČR® MÁTE PO RUCE MNOHEM VÍCE, NEŽ TUŠÍTE

- Chcete-li** mít včas informace o zajímavých vzdělávacích akcích, přihlaste se do newsletteru.
- Chcete-li** se přihlásit na seminář, který vás zajímá, přihlaste se on-line přes automatizovaný přihlašovací systém.
- Chcete-li** se poradit s kolegy, staňte se členem a přihlaste se do poradního chatu.
- Chcete-li** znát obsah interních sdělení a jste-li již členem KST ČR, vstupte do sekce pro členy.
- Chcete-li,** aby vás kdykoli našli noví zákazníci, pravidelně aktualizujte své kontakty ve veřejném seznamu tlumočnicků KST ČR.
- Chcete-li** znát vývoj legislativy, která se vás týká, sledujte webové stránky Komory.
- To vše a mnohé jiné najdete na www.kstcr.cz. S individuálními požadavky se, prosím, obraťte na kstcr@kstcr.cz.

Bulletin Soudní tlumočník 01/2018

Periodikum Soudní tlumočník vydává Komora soudních tlumočnicků České republiky zpravidla dvakrát ročně

Šéfredaktor: Dagmar De Blasio Denčíková

Redakce: představenstvo KST ČR®

Senovážné nám. 978/23, 110 00 Praha 1 – CZ

IČ: 65401697 • tel. +420 604 557 241 • datová schránka: eazp826 • www.kstcr.cz • e-mail: kstcr@kstcr.cz

Registrace Ministerstva kultury České republiky: ev. č. MK ČR E 18793

Za obsahovou stránku příspěvků a názory zde publikované odpovídají autoři jednotlivých textů.

WILIAM SHAKESPEARE
SONET Č. 146

Ubohá duše, v hříšném těle vězíš,
tělesné pudy se v něm vzpurně sváří,
proč uvnitř zmíráš, hladovíš jak v cele,
tvůj zevnějšek však nádherou jen září?
K čemu ten lesk, když zajde v krátké době?
Proč pouhá schránka má tě tolik stát?
Pro radost červů, co ji pozřou v hrobě?
Pro ně se pachtíš? Jim chceš všechno dát?
Hleď z nouze těla udělat svou ctnost,
čím ono schází, v tom zkus najít lék,
pozemskou bídu vyměň za věčnost,
bohatá uvnitř, chudá navenek.
Ze Smrti žij, co ze života žije,
smrt Smrti navždy smrtelnost z nás smyje.

Z angličtiny přeložil Martin Hilský

(Profesor anglické literatury na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy a Filozofické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, překladatel z angličtiny, shakespeareolog.

Roku 2001 ho za zásluhy v šíření anglické literatury v České republice a za jeho shakespeareovské překlady královna Alžběta II. jmenovala čestným členem Řádu Britského impéria (MBE). V roce 2011 získal Státní cenu za překlad.)

10. 3. 2018 DANĚ A TLUMOČNÍCI	Daňový seminář nejen pro tlumočníky a překladatele Praha 1, Senovážné nám. 23, zasedací místnost č. 201 <i>Přednášela Ing. Alena Foukalová, daňová poradkyně a zkušená dlouholetá odbornice v poskytování právní pomoci a finančně ekonomických rad ve věcech daní, odvodů, poplatků a jiných podobných plateb, jakož i ve věcech, které s daněmi přímo souvisejí</i>
10. 3. 2018 SEŠLI SE ČLENOVÉ KST ČR	XXIV. členská schůze KST ČR Praha 1, Senovážné nám. 23, zasedací místnost č. 201 <i>Členové KST ČR prodiskutovali činnost své organizace, navrhli plány do budoucna a schválili rozpočet na rok 2018</i>
13.–15. 4. 2018 ANGLIČTINA	Česko-anglický terminologický seminář Tábor, hotel Palcát „Pracovní právo, právo sociálního zabezpečení a ochrana osobních údajů“ <i>Přednášeli: Mgr. et Mgr. Vladimíra Kvasničková, odborná asistentka katedry jazyků Právnické fakulty UK v Praze, právnička, lektorka právnické angličtiny České advokátní komory JUDr. Jakub Morávek, Ph.D., tajemník a odborný asistent katedry pracovního práva a práva sociálního zabezpečení PF UK, místopředseda České společnosti pro pracovní právo a právo sociálního zabezpečení a advokát v Praze; bývalý ředitel odboru právní podpory a schengenské spolupráce Úřadu pro ochranu osobních údajů</i>
21. 4. 2018 SPOLUPRÁCE JTP, KST ČR, ASKOT, ÚTRL	Etika v překladatelské a tlumočnické profesi Praha 1, Senovážné nám. 23, zasedací místnost č. 16 „Mezinárodní konference“ <i>Přednášeli: prof. PhDr. Ivana Čenková, CSc., prof. Daniel Gile, Roderick Jones, Zdeněk Chovanec, PhDr. et Bc. Tomáš Svoboda, Ph.D., PhDr. Andrej Rády, Mgr. Jana Klokočková, Mgr. Kateřina Pivoňková, Ph.D., Mgr. Gabriela Ganczarzyk, Ph.D., Mgr. Jiří Kocourek, Mgr. Petr Munde</i>
12. 5. 2018 NĚMČINA NIZOZEMŠTINA A VÝSLECHY	Workshop na téma tlumočení policejních výslechů – němčina a nizozemština Praha 1, Senovážné nám. 23, zasedací místnost č. 16 <i>Přednášeli zkušení policisté z PČR z Národní centrály proti organizovanému zločinu SKPV</i>

19. 5. 2018
PRO ZÁJEMCE
O SOUDNÍ
TLUMOČENÍ

Jarní kurz pro uchazeče o jmenování soudním tlumočnickem

Brno, Veveří 70

„Předpoklady pro jmenování a informace o výkonu profese“

Přednášeli: Mgr. Luboš Dörfl, předseda Krajského soudu v Ústí nad Labem, autor komentáře k zákonu č. 36/1967 Sb.

Mgr. Kateřina Pivoňková, Ph.D., vedoucí oddělení znalců a tlumočnicků Krajského soudu v Praze

Mgr. Jana Klokočková, členka představenstva KST ČR

26. 5. 2018
RUŠTINA

Česko-ruský terminologický seminář

Praha 1, Senovážné nám. 23, zasedací místnost č. 16

„Finance a účetnictví, letectví, středoasijská ruština“

Přednášeli: Ing. M. Purina, Ph.D., lektorka VŠE

Ing. D. Abdurakhmanov, soudní tlumočnický úřad a tádžičtiny

Ing. J. Štěrbová, soudní tlumočnice ruštiny

2. 6. 2018
SIMULOVANÉ
POLICEJNÍ
VÝSLECHY

II. workshop na téma tlumočení policejních výslechů – bez jazykové kombinace

Praha 1, Senovážné nám. 23, zasedací místnost č. 16

Přednášeli zkušení policisté z PČR z Národní centrály proti organizovanému zločinu SKPV. Workshop vedený podle metody vyučované na Univerzitě v Hamburku pro všechny jazykové kombinace

ÚHRADY ČLENSKÝCH A JINÝCH PŘÍSPĚVKŮ A SPONZORSKÝCH DARŮ

Úhrady akcí komory (semináře, kurzy, donace atd.):

č. ú.: 2104417790/2700, UniCredit Bank Czech Republic, a. s.

IBAN: CZ33 2700 0000 0021 0441 7790

SWIFT (BIC): BACXCZPP

Úhrady členských příspěvků (splatných pro stávající členy nejpozději do 31. ledna daného roku):

č. ú.: 520228009/2700, UniCredit Bank Czech Republic, a. s.

IBAN: CZ46 2700 0000 0005 2022 8009

SWIFT (BIC): BACXCZPP

Úhrady ze zahraničí v českých korunách

IBAN: CZ23 2010 0000 0022 0065 5262

SWIFT (BIC): FIOBCZPPXXX

Úhrady v eurech:

č. ú.: 2501389295/2010, Fio banka, a. s.

IBAN: CZ13 2010 0000 0025 0138 9295,

SWIFT (BIC): FIOBCZPPXXX

Členům Komory soudních tlumočnicků ČR připomínáme, že roční členský příspěvek má být uhrazen vždy předem, nejpozději do 31. ledna každého roku.

KROMĚ ODMĚNY NÁLEŽÍ VŠEM TLUMOČNÍKŮM TAKÉ NÁHRADA ZA ZTRÁTU NA VÝDĚLKU – JUDIKÁT VRCHNÍHO SOUDU V PRAZE

Tlumočníkovi, který není v pracovním poměru nebo v poměru obdobném pracovnímu poměru, je však jinak výdělečně činný, přísluší kromě odměny za tlumočnický úkon i náhrada za ztrátu na výdělku za dobu strávenou provedením tlumočnického úkonu při jednání před státním orgánem, včetně čekací doby a doby strávené na cestě k jednání a zpět

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 3. 2011, sp. zn. 14 To 28/2011

Vrchní soud v Praze ke stížnosti tlumočnice M. C. zrušil usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 1. 2011, sp. zn. 1 Nt 1503/2011, a krajskému soudu uložil o věci znovu jednat a rozhodnout.

Zdůvodnění:

Napadeným usnesením vyšší soudní úřednice Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“) bylo rozhodnuto tak, že podle § 29 odst. 2 tr. ř. a vyhl. č. 37/1967 Sb. ve znění pozdějších předpisů se určuje tlumočnický jazyka italského M. C., bytem H., odměna za tlumočnické úkony a náhrada hotových výdajů celkem 464 Kč [pod bodem 1) výroku], a dále tak, že tlumočnické se tímto usnesením nepřiznává částka ve výši 1 200 Kč [pod bodem 2) výroku].

Krajský soud odůvodnil rozhodnutí tím, že tlumočnice účtovala správně za provedení tlumočnického úkonu odměnu za 1 hodinu a dále náhradu za jízdné, kterou doložila potřebnými účtenkami, s tím, v tomto směru nemá soud žádné námítky, takže jí nárokované částky přiznal. Nemohl se však ztotožnit s uplatněnou náhradou za čas strávený na cestě H. – P. a zpět v částce 1 200 Kč. Podle jeho názoru z ustanovení § 28 odst. 1 písm. b) cit. vyhlášky vyplývá, že čekací dobu a dobu strávenou na cestě k jednání a zpět je možno požadovat pouze v uplatněné náhradě ušlé mzdy.

Proti tomuto usnesení podala tlumočnice M. C. v zákonné lhůtě stížnost, v níž namítla, že nesouhlasí s částkou k proplacení stanovenou usnesením a žádá též o náhradu ušlé mzdy s tím, že přikládá kopii daňového přiznání za r. 2009, kde je možno vypočítat její nárok dle zákonných podmínek.

Z podnětu podané stížnosti Vrchní soud v Praze přezkoumal podle § 147 odst. 1 tr. ř. správnost všech výroků

napadeného usnesení i řízení předcházející napadenému usnesení a dospěl k následujícím závěrům:

V případě určení výše odměny tlumočnice a výše cestovních náhrad, které krajský soud stanovil v souladu s uplatněným nárokem tlumočnice, neshledal vrchní soud žádné vady, v tomto směru bylo postupováno v souladu se zákonem.

Naproti tomu v případě tlumočnické uplatněné náhrady ve výši 1 200 Kč, nepostupoval krajský soud správně.

Svůj postup krajský soud odůvodnil tím, že z ustanovení § 28 odst. 1 písm. b) vyhlášky ministerstva spravedlnosti č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů vyplývá, že tlumočnickovi přísluší náhrada za čekací dobu a dobu strávenou na cestě k jednání a zpět „pouze v případě uplatněné náhrady ušlé mzdy“. Z tohoto vyjádření není zřejmé, zda krajský soud nepovažoval uplatněnou částku 1 200 Kč za uplatněný nárok na ušlou mzdu proto, že tlumočnice takto požadovanou částku výslovně neoznačila, nebo z toho důvodu, že tlumočnice není v pracovním poměru a tedy náhradu na ušlou mzdu nemůže uplatňovat. V obou případech však zmíněný závěr krajského soudu nebyl namístě.

I když ve svém návrhu tlumočnice požadovanou náhradu specifikuje jako náhradu za „čas na cestě“, již z výše požadované částky je zřejmé, že částka má být ušlým výdělkem za čas strávený na cestě k tlumočnickému úkonu a zpět do bydliště tlumočnice. Pro to svědčí i obsah stížnosti tlumočnice. Pokud měl krajský soud pochybnosti o povaze takto uplatněného nároku, bylo namístě, aby si jeho povahu objasnil dotazem na tlumočnici a případně si od ní vyžádal i potřebné podklady pro to, aby mohl náležitě o tomto uplatněném nároku rozhodnout.

Podle § 28 odst. 1 citované vyhlášky znalec (tlumočník), který podává posudek (tlumočnický úkon), má nárok

- a) na náhradu cestovních a jiných výdajů, a to podle obecných předpisů o náhradě cestovních, stěhovacích a jiných výdajů při pracovních cestách,
- b) na náhradu mzdy za dobu strávenou podáním ústního znaleckého posudku (provedením ústního tlumočnického úkonu) při jednání před státním orgánem, včetně čekací doby a doby strávené na cestě k jednání a zpět, jestliže jde o dobu, která se kryje s jeho pracovní dobou.

Z ustanovení § 28 odst. 5 této vyhlášky se pak dále podává, že při uplatnění nároku na náhradu mzdy znalce (tlumočníka) postupuje se obdobně jako při uplatnění nároku na náhradu mzdy svědka. Z toho jednoznačně vyplývá,

že při uplatnění nároku na náhradu mzdy podle § 28 odst. 1 písm. b) citované vyhlášky, na tlumočníka, který není v pracovním poměru nebo v poměru obdobném pracovnímu poměru, je však jinak výdělečně činný, je třeba aplikovat ustanovení § 29 odst. 3 vyhlášky ministerstva spravedlnosti č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, ve znění pozdějších předpisů, které stanoví postup pro tyto případy. Pochybení krajského soudu tedy spočívá v tom, že podle zmíněných předpisů v dané věci nepostupoval.

Vrchní soud v Praze proto z podnětu podané stížnosti podle § 149 odst. 1 písm. b) tr. ř. napadené usnesení zrušil a Krajskému soudu v Plzni uložil, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

VERDIKT ÚSTAVNÍHO SOUDU: ZNALCI A TLUMOČNÍCI MAJÍ PRÁVO NA NÁHRADU NÁKLADŮ ZVÝŠENÝCH O DPH

Ústavně konformní výklad § 18 zákona o znalcích a tlumočnících potvrzuje, že tlumočnickům, kteří jsou plátcí DPH, náleží náhrada nákladů zvýšená o daň z přidané hodnoty

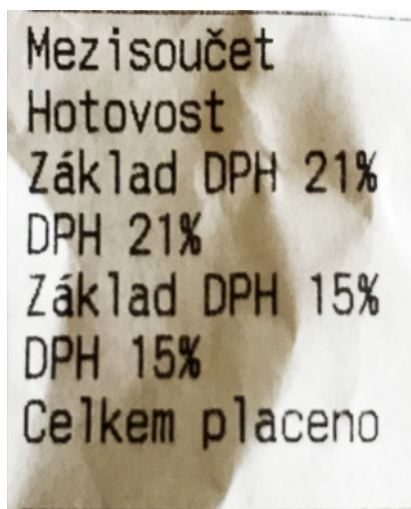
Ústavní soud, Brno, TZ 49/2018, 23. 04. 2018

I. senát Ústavního soudu (soudce zpravodaj Tomáš Lichovník) nálezem č. 3960/16 vyhověl ústavní stížnosti a zrušil usnesení Městského soudu v Praze, neboť jím bylo porušeno právo stěžovatele vlastnit majetek a právo na spravedlivý proces ve smyslu čl. 11 a čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Stěžovateli byla jako soudnímu znalci Obvodním soudem pro Prahu 1 přiznána odměna za zpracování znaleckého posudku ve výši 4368 Kč. Tato částka zahrnovala i náhradu oprávněných nákladů znalce (např. cestovní výdaje) a DPH ve výši 758 Kč. Odvolací Městský soud v Praze přiznal stěžovateli znalečné pouze ve výši 3865 Kč, neboť pokud jde o DPH z vyúčtování náhrad, pak má znalec, který je plátcem DPH, právo na náhradu daně

z přidané hodnoty, vypočtené pouze z odměny znalce, nikoliv i z nákladů. Stěžovatel považuje takový výklad daného ustanovení za absurdní a porušující jeho legitimní očekávání. Stěžovatel očekával, že se mu dostane takové náhrady nákladů, v jejíž výši bude promítnuta skutečnost, že vyúčtované náklady znalce patří do kategorie „zdanitelných plnění“ ve smyslu zákona o DPH, protože z přijaté náhrady nákladů on jako plátec DPH musí odvést odpovídající DPH.

Ústavní soud předesílá, že ačkoliv se jedná o bagatelní věc, která zpravidla nedosahuje ústavněprávní roviny, nelze odhlédnout od toho, že stěžovatelem vznesené námitky byly Ústavním soudem v minulosti řešeny opakovaně, netýkají se zanedbatelného množství případů a sám zákonodárce v principiálně obdobných

Ilustrační foto

věcech přijal právní úpravu, jež rozpor u jiných adresátů účelně vynaložených nákladů odstranila (např. u advokátů a notářů). Z tohoto důvodu podrobil Ústavní soud napa-
dené usnesení Městského soudu v Praze meritornímu pře-
zkumu a dospěl k závěru, že ústavní stížnost je důvodná.

V zákoně č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, je problematika odměňování a nákladů rozvržena v podstatě do dvou ustanovení. Zatímco § 17 se věnuje otázce odměňování, § 18 reguluje náhradu účelně vynaložených nákladů. Rozdílnost obou úprav z pohledu přiznání náhrady DPH je přitom zjevná. Z § 17 odst. se podává, že odměna se zvyšuje o částku odpovídající dani z přidané hodnoty, kterou je znalec či tlumočnick povinen z odměny odvést podle jiného právního předpisu. Ustanovení § 18 oproti tomu u nákladů nic takového nestanoví.

Ústavní soud je toho názoru, že jsou-li znalci a tlumočnickům, jež jsou plátcí DPH, náhrady účelně vynaložených nákladů následně kráceny o daň z přidané hodnoty, aniž by jim soud za toto krácení přiznal náhradu, je tím nedůvodně zasahováno do jejich vlastnického práva. Soudy proto musí pomocí analogie (s advokáty, notáři, exekutory či mediátory – § 137 odst. 3 občanského soudního

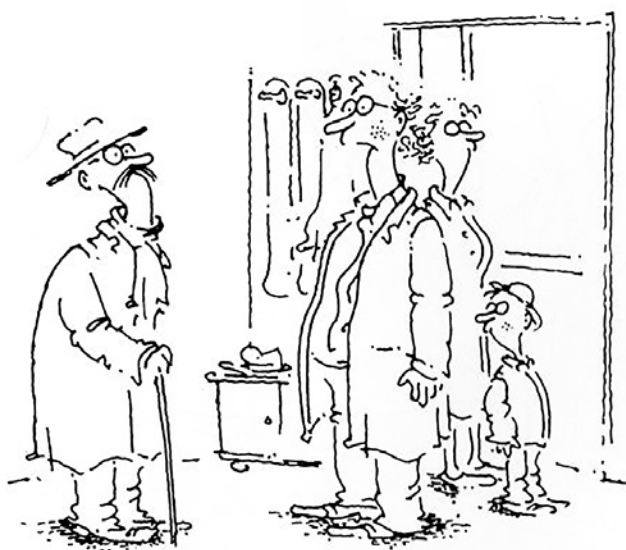

Budova Ústavního soudu České republiky, Brno

řádu, § 87 odst. 1 exekučního řádu, § 10 odst. 4 zákona o mediaci) dospět k ústavně konformnímu výkladu sporného ustanovení § 18 zákona o znalcích a tlumočnících a účelně vynaložené náklady navýšit o částku představující DPH. Právní úprava sporného ustanovení je podle Ústavního soudu dlouhodobě nesystémová, a ačkoliv se Ústavní soud v minulosti v obdobné věci vyjádřil zdrženlivě (viz usnesení sp. zn. I. ÚS 522/06), nelze již nečinnost zákonodárce již dále přehlížet.

JAK TO VIDĚL VLADIMÍR RENČÍN

S laskavým svolením autora

VY UŽ RADEŽI MOC MEZI LIDI NECHOĎTE, TATÍNKU, S TÍM VAŠÍM HLEDISKEM VYŠŠÍHO PRINCIPU MRAVNÍHO !

Z LETOŠNÍHO DAŇOVÉHO SEMINÁŘE PRO TLUMOČNÍKY A PŘEKLADATELE

Přinášíme přehled nejdůležitějších upozornění pro tlumočníky a překladatele pro plnění daňových povinností za rok 2017 a novinky pro rok 2018 ze semináře, který se konal 10. března 2018 v Praze na Senovážném náměstí 23, na adrese sídla KST ČR

Alena Foukalová

A. Foukalová, daňová poradkyně a bývalá prezidentka Komory daňových poradců ČR

Příjmy ze samostatné činnosti § 7 zákona o daních z příjmů

- výslovně se stanoví, že příjmem ze samostatné činnosti je příjem, ke kterému je potřeba podnikatelské oprávnění a to i v případě, kdy dotyčný potřebné oprávnění nemá. Toto navazuje na § 420 NOZ, které nehovoří o „oprávnění“;
- zdanění autorů, resp. autorských příspěvků. Platí tedy srážková daň ve vztahu k honorářům za příspěvky do novin, časopisů, rozhlasu a televize uplatněné na honoráře do 10 000 Kč.

Plátcí DPH vystavují daňové doklady (dle zákona o dani z přidané hodnoty), naproti tomu neplátcí vystavují účetní doklady (dle zákona o účetnictví). Archivační lhůta daňových dokladů je 10 let, účetní doklady lze skartovat po 5 letech. Obecně doporučuji vzhledem k zákonu o prokazování původu majetku (viz dále) archivovat bankovní výpisy po neomezeně dlouhou dobu (min. 15 let).

Paušální výdaje

Výdajové paušály jsou zastropovány v roce 2017 podle druhů paušálních výdajů na limit příjmů 2 miliony Kč:

- 80 % 1 600 tis. Kč
- 60 % 1 200 tis. Kč
- 30 % 600 tis. Kč
- 40 % 800 tis. Kč

Poplatník se může pro rok 2017 rozhodnout, zda použije nižší nebo vyšší zastropování paušálu s ohledem na možnost využít daňový bonus a slevu na manželku. Od roku 2018 už je limit příjmů pro využití paušálů nastaven na 1 milion korun.

Lze kombinovat dva paušály, pokud jsou rozděleny příjmy vykonávané na základě zákona (soudní tlumočení) a příjmy vykonávané na základě živnostenského listu.

Slevu na poplatníka lze uplatnit ve všech případech a pro rok 2017 zůstávají stejné:

- sazba daně z příjmů i srážkové daně
- zachován princip superhrubé mzdy – u podnikatelů to stále znamená, že zdravotní a sociální pojištění nejsou daňovým výdajem
- zdanění dohod o provedení práce do 10 000 Kč
- základní sleva na poplatníka je stále 24 840 Kč

Pro rok 2018 možná dojde ke změnám avizovaným v návrhu daňových novel předkládaných aktuálně ministerstvem financí. Ale protože lze návrh v současné době označit příměrem „jako když pejsek s kočičkou vařili dort“, není vůbec vhodné se jimi zabývat.

Pro účely výpočtu základu daně pro solidární zvýšení daně (limit pro její uplatnění pro rok 2017 je 1 355 136 Kč) se při vykázání ztráty z § 7 tato ztráta započítává se základem daně z § 6 (§ 16a odst. 3).

Cestovní náhrady 2018 (pro podnikatele): Stravné 5–12 hodin 78 Kč, 12–18 hodin 119 Kč, nad 18 hodin 186 Kč. Základní náhrada za používání motorového vozidla je 4 Kč/km. Změnily se průměrné ceny pohonných hmot, které se používají pro výpočet cestovních náhrad v případě, že podnikatel neprokazuje jejich nákup účtenkami. Nově pro rok 2018: BA 95 30,50 Kč/l, nafta 29,80 Kč/l. Seznam sazeb zahraničního stravného je uveden ve vyhlášce každoročně vydávané Ministerstvem financí. Příklad: Slovensko 35 €/den, Belgie, Francie, Itálie, Německo 45 €/den, Španělsko 40 €/den.

Zdaňování dříve uplatněné odčitatelné položky předčasně zrušeného životního pojištění či penzijního připojištění

- omezuje se na lhůtu uplynulých 10 let. Pokud k předčasnému zrušení došlo v roce 2017, zdaňují se odpočty za roky 2007–2016.

Odčitatelná položka na životní pojištění

Od základu daně nelze odečíst tu část poplatníkem zaplaceného pojistného na soukromé životní pojištění, která je určena k investování s investičním rizikem pojistníka. Obecně se již jistě všichni setkali s tím, že museli prokázat, že jejich smlouva neumožňuje předčasné výběry, a to až do věku 60 let. Pokud je porušena tato podmínka, musí poplatník dodanit jak uplatněné slevy 10 let zpětně, tak event. příspěvky zaměstnavatele. Pro rok 2017 se limit pro odečet od základu daně zvyšuje na 24 000 Kč. Stejný limit 24 000 Kč platí i pro penzijní připojištění s tím, že se jinak vypočítává započitatelná částka – vše je jako vždy uvedeno na potvrzeních od příslušných pojišťoven.

Od daně z příjmů jsou osvobozeny všechny dary od blízkých osob, pokud nejsou přijaty v souvislosti s podnikáním!!! Od daně z příjmů je osvobozeno nabytí dědictví, a to jak u FO, tak u PO.

Příjmy a výdaje spolupracujících osob

Příjmy a výdaje ze samostatné činnosti mohou být rozděleny na:

- spolupracujícího manžele,
- další členy společně hospodařící domácnosti,
- členy rodiny zúčastněné na provozu rodinného závodu.

Rozdělit lze nejvíce 30 % „zisku“ (rozdílu mezi příjmy a výdaji), max. 180 000 Kč/rok (15 000 Kč/měs). Pokud

Daňová témata jsou pro tlumočníky trvale živá – na seminářích Ing. Foukalové je vždy plno

je spolupracující osobou jen manžel/ka, rozdělit lze 50 % a max. 540 000 Kč/rok (45 000 Kč/měs).

Odčitatelné položky fyzických osob

Dary a dárci krve

Odpočet na dary u dárců krve je podmíněn tím, že nedostávají finanční úhradu výdajů spojených s odběrem krve s výjimkou prokázaných cestovních výdajů. Odpočet na dary činí pro rok 2017 15 % základu daně a jeden odběr krve je oceněn na 3 000 Kč – došlo tak ke zvýšení o 1 000 Kč.

Dar ze SJM

Poskytnou-li manželé ze SJM dar, může odpočet uplatnit jeden z nich nebo oba poměrnou výší tak, jak se dohodnou.

Slevy na dani fyzických osob

Ekonomicky činní důchodci

- nezdaňují důchod ani při příjmech vyšších než 840 000 Kč (viz nálezná pléna Ústavního soudu ze dne 28. 6. 2016, sp. zn. Pl. ÚS18/15, který byl zveřejněn dne 22. 7. 2016.)
- mají plnou slevu na poplatníka
- zachovává se zdanění nadlimitních důchodů nad limit 396 000 (tedy 33 000/měsíčně) pro rok 2017

Slevy na další dítě

	2017	2018
• sleva na první dítě	13 404	15 404
• sleva na druhé dítě	19 004	19 404
• sleva na třetí a další dítě	24 604	24 204

Děti se počítají nikoliv podle pořadí, jak se narodily, ale kolik je jich aktuálně vyživovaných (mohou přibýt narozením, nebo přestat být vyživované dosažením věku 18 let, nebo ukončením studia, nebo dosažením věku 26 let). Za každé dítě se každý měsíc rozhoduje, zda je první či druhé, či třetí a další, což se v průběhu roku může měnit.

Daňový bonus: maximálně 60 300 Kč, podmínkou jsou příjmy vyšší než 66 000 v roce 2017 (pro rok 2018 to bude 73 200 Kč). Nově bylo zavedeno, že bonus bude vyplácen jen ve vztahu k příjmům dle § 6 a 7, tedy nikoli z pronájmů a kapitálového majetku, kde dochází k podání fiktivních příznání.

Od roku 2015 se používá nová úprava slevy za umístění dítěte, kde přibyl termín „umístění ve skupině“, týká se tedy nejen dosud vnímaných předškolních zařízení. Tzv. „školovné“ je za rok 2017 max. 11 000 Kč.

V příznání k dani z příjmů je potřeba doložit, že slevu na děti neuplatňuje druhý z manželů.

Povinné hlášení osvobozených příjmů (§ 38v ZDP) od 1. 1. 2016 – stále se na to zapomíná!!!

Toto oznámení je povinné v případě, kdy poplatník daně z příjmů fyzických osob obdrží příjem, který:

- je od daně z příjmů osvobozen
- je vyšší než 5 mil. Kč

Oznámení se podává ve lhůtě pro podání daňového přiznání (včetně možnosti prodloužení daňovým poradcem), platí i pro poplatníky nepodávající daňové přiznání, neexistuje formulář, ale na webu finanční správy už cosi jako vzorový „dopis“ visí. Je možné jej podat písemně, ústně do protokolu, datovou schránkou. Existují povinné náležitosti oznámení:

- výše příjmu
- okolnosti nabytí příjmu
- datum obdržení příjmu

Příjmy plynoucí do SJM oznamuje jeden z manželů.

Po uplynutí lhůty pro stanovení daně dotyčného roku není možné uložit pokutu – tzn. že po třech letech se promlčuje stejně jako daně.

Neplnění této povinnosti stíhá sankce ve výši:

- 0,1 % z částky neoznameného příjmu, pokud ji poplatník splní sám bez výzvy, ale pozdě
- 10 % z částky neoznameného příjmu, pokud ji poplatník splní ve lhůtě výzvy k podání
- 15 % z částky neoznameného příjmu, pokud ji poplatník nesplní ani v náhradní lhůtě.

Z EET

Ústavní soud zrušil třetí a čtvrtou vlnu EET. Co bude dál, je v rukou poslanecké sněmovny.

Příjmy z kapitálového majetku § 8

Byla zavedena možnost uplatnění výdajů v § 8. Jedná se o zaplacené úroky z částek použitých na poskytnutí zápujčky nebo úvěru, a to až do výše příjmů.

Ostatní příjmy § 10

Nově jsou jasně vymezeny jednotlivé druhy příjmů, jejichž ztráty se proti sobě nemohou započítávat. Jedná se o:

- nemovité věci,
- cenné papíry,
- jiné věci.

Naopak v rámci příjmů a výdajů v rámci jednoho „druhu“ je ztráta započítatelná.

Sociální pojištění 2018

Díky opětovnému zvýšení minimální mzdy budou opět vyšší minimální zálohy na sociální pojištění. Pro rok 2018 to bude 2 189 Kč měsíčně a mění se po podání Přehledu za rok 2017. Maximální měsíční pojistné pro OSVČ je 35 015 Kč.

Zdravotní pojištění 2018

Minimální záloha na zdravotní pojištění pro rok 2018 je 2 024 Kč. Maximální vyměřovací základ není u zdravotního pojištění stanoven a pojistné tedy činí 13,5 %. Nové zálohy už za leden 2018.

Kontrolní hlášení

Plátcům DPH vznikla povinnost podávat kontrolní hlášení k DPH, a to pouze elektronicky. Jsou připuštěny všechny elektronické formy podání podle daňového řádu. Kontrolní hlášení obsahuje základní informace o přijatých a vydaných daňových dokladech. Kontrolní hlášení podávají právnické osoby měsíčně do 25. dne následujícího měsíce, fyzické osoby pak měsíčně či čtvrtletně vždy dle periody podávání daňového přiznání.

Pokuty u kontrolního hlášení

- 10 000 za nepodání v náhradní lhůtě
- 30 000 za nepodání na základě výzvy ke změně údajů
- 50 000 za nepodání dle b) ani v náhradní lhůtě

Pokuty lze prominout, žádost se správním poplatkem 1 000 Kč – viz Pokyn GFŘ D-29. Důvody pro prominutí jsou tam vyjmenovány, jde převážně o zdravotní stav či živelnou pohromu.

Rozšíření povinnosti podávat daňové přiznání elektronicky – obecně všechna podání

Opakování daňového řádu: povinně elektronicky podávají všechna přiznání všichni, kdo mají datovou schránku, a to od 1. 1. 2016.

Pozor na formáty: finanční správa neakceptuje podání datovkou ve formátu.pdf, považuje to za neúčinné podání = nemáte podáno. Takže jedine formát.xml

K autentizaci lze využít buď uznávaný elektronický podpis, přihlašovací údaje z datové schránky anebo lze podání odeslat bez autentizace a následně v zákonem stanovené lhůtě potvrdit prostřednictvím tzv. e-tiskopisu.

Pokuta za nedodržení této povinnosti je automaticky 2 000 Kč.

DPH elektronicky

Již od 1. 5. 2016 je zákonem 113/2016 Sb. novelizováno ustanovení § 101a ZDP – Elektronická forma podání, přidán byl nový odst. 4:

Podání uvedené v odstavci 1 nebo 2, u kterého je povinnost učinit jej elektronicky a které není učiněno datovou zprávou ve formátu nebo struktuře zveřejněné správcem daně, je neúčinné.

Jedná se o:

- Daňové přiznání a dodatečné DP k DPH
- Kontrolní hlášení
- Souhrnné hlášení
- Přílohy k daňovému přiznání či dodatečnému DP

Reálně se jedná o tuto změnu:

- u podání do 1. 5. 2016 – podání je vadné a správce daně musí podatele vyzvat podle § 74 DŘ, pokud podatel odstraní vady ve lhůtě, je podání považováno za bezvadné a včas podané
- u podání po 1. 5. 2016 na základě novely § 101a ZDPH zákonem 112/2016 Sb. se takto vadné podání stane neúčinné se všemi následky. Finanční správa předpokládá (sic!), že bude podatele, kteří takto vadné podání učiní z datové schránky, o této skutečnosti informovat.

Mezinárodní výměna informací o finančních účtech

V roce 2015 poprvé proběhla automatická výměna informací o finančních účtech podle tzv. Dohody FATCA uzavřené mezi Českou republikou a USA. Výměna informací o zahraničních účtech českých občanů (daňových rezidentů) bude v roce 2016 rozšířena na dalších několik desítek států. Česká finanční správa bude mít každoročně k dispozici podrobné informace o zůstatcích na účtech českých daňových poplatníků v zahraničí, bez nutnosti podstupovat proces získání informací na základě individuální žádosti.

Doplňkově:

Informace GFR k daňovým povinnostem osob poskytujících sdílené ubytování prostřednictvím Airbnb

Vydáno 11. 10. 2017

Služby spočívající v ubytování, které jsou zprostředkovány prostřednictvím internetových platform, považuje Finanční správa na základě jejich charakteru za ubytovací služby nikoliv nájem. Ve zkratce se jedná z pohledu DPH o:

- ekonomickou činnost, proto je poskytovatel osobou povinnou k dani

- poskytnutí služby spočívající v ubytování hostů za úplatu osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování její ekonomické činnosti s místem plnění v tuzemsku je tedy zdanitelným plněním
- v případě dosud neregistrovaného poskytovatele se zahrnuje poskytnutá služba do obrátu pro účely DPH
- pokud je zprostředkovatelskou společností (např. Airbnb) neusazenou v tuzemsku poskytována elektronická služba (např. servisní poplatek za použití online platformy), pak musí její příjemci uhradit DPH z této služby v tuzemsku a zaregistrovat se jako identifikovaná osoba.

Z pohledu daně z příjmů

- pokud činnost subjektů poskytujících pravidelné či opakované ubytování prostřednictvím internetových platform naplňuje veškeré znaky podnikání, podléhají dani z příjmů fyzických osob jako příjmy ze samostatné činnosti
- poskytovatel ubytovacích služeb, který vlastní živnostenské oprávnění, může uplatnit výdajový paušál ve výši 60 %. V případě, že poskytovatel služby příslušné živnostenské oprávnění nevlastní, může uplatnit výdaje procentem z příjmů ve výši 40 %
- v případě právnické osoby se vždy jedná o zdanitelné výnosy
- jedná se o služby podléhající EET a to nejen povinnosti evidenční, ale i povinnosti oznamovací, registrační a informační.

Informace GFR na podvody v oblasti DPH

Jedná se o dokument, v němž je uvedena řada nestandardních skutečností, které mají plátce vést k ostražitosti. Převzetí plnění od daného dodavatele plátce, který vykazuje znaky rizikovosti, povede ke vzniku povinnosti ručit za jeho neodvedenou DPH. Znaky rizikovosti dodavatele jsou následující:

- bez relevantní historie, referencí a zkušeností v oboru,
- ve vedení jsou osoby se zázemím v zahraničí, zpravidla v zemích s nižší cenou práce,
- bez potřebné licence či oprávnění pro daný obor,
- často měněné údaje v obchodním rejstříku,
- bez webových stránek či relevantních informací o nich,
- nabízející nestandardní ceny nebo obchodní podmínky,
- požadují platby na účty vedené v zahraničí, nebo na účet jiné osoby, či v hotovosti u významných transakcí či ve virtuální měně.

XXIV. ČLENSKÁ SCHŮZE KST ČR

Před zahájením členské schůze KST ČR byli přítomní seznámeni s textací vládního návrhu nového zákona o soudních tlumočnících a překladatelích a připomínkami předloženými Komorou soudních tlumočnicků ČR

Catherina Van den Brinková Štifterová

Dne 10. března 2017 od 13.00 hod. se v Praze na Seno-
vážném náměstí 23, na adrese sídla Komory soudních tlumočnicků ČR, konala XXIV. členská schůze. Dle prezenční listiny bylo fyzicky přítomno 30 členů a 14 členů bylo zastupováno na základě plné moci. Začátek členské schůze byl v souladu se stanovami odložen o 30 minut. Z představenstva byli přítomni předsedkyně představenstva Eva Gorgolová, místopředsedkyně Dagmar De Blasio Denčíková, členové představenstva Jana Klokočková, Gertrude Jičínská, Roman Hujer, Alexandra Sedunková a Catherina Van den Brinková Štifterová. Za kontrolní komisi byla přítomna Milena Horálková. Miluše Malá a Pavel Trusina (oba členové kontrolní komise) se omluvili.

Moderování členské schůze se ujala naše vážená kolegyně a aktivní členka PhDr. Milena Horálková, která je spjata s Komorou od jejího počátku. Během půlhodinového čekání na odložené zahájení seznámila Alexandra Sedunková přítomné s textací návrhu nového zákona o soudních tlumočnících a překladatelích, který byl předložen vládou parlamentu. Přítomné rovněž seznámila s připomínkami předloženými Komorou soudních tlumočnicků ČR Ministerstvu spravedlnosti a poslaneckým klubům, které nás v této souvislosti kontaktovaly.

Členská schůze vzala na vědomí zprávu o stavu členské základny (ke dni 31. 12. 2017 činila členská základna 384 členů včetně 15 aktivních čestných členů), schválila zprávu o činnosti představenstva KST ČR a zprávu o hospodaření za rok 2017, vzala na vědomí zprávu kontrolní komise, schválila priority činnosti KST ČR na rok 2018 a návrh rozpočtu na rok 2018.

Podrobný zápis z členské schůze včetně příloh je členům k dispozici v členské sekci. Na tomto místě bych jen chtěla poznamenat, že představenstvo KST ČR sestává ze sedmi členů a podíváme-li se na sesterské organizace, zjistíme, že řada z nich má více členů představenstva a přitom zdaleka nepořádá tolik akcí jako KST ČR. Ty nejvýznamnější aktivity, které se uskutečnily v roce 2017, zmínila na členské schůzi naše milá kolegyně paní Dagmar De Blasio Denčíková. Jmenovitě uvedla některé

aktivity v souvislosti s návrhem nového zákona o soudních tlumočnících a překladatelích, **účast na konferenci a valné hromady Evropské asociace právních překladatelů a tlumočnicků EULITA, jarní a podzimní Jeronýmovy dny, daňový seminář, obecný seminář zaměřený na tlumočení u zkoušek na řidičské průkazy, jarní a podzimní kurz pro uchazeče, semináře angličtiny, bulharštiny, ruštiny, němčiny, španělštiny, rumunštiny, češtiny, intenzivní kurzy němčiny, francouzštiny a angličtiny pořádané v Kroměříži atd.**

V rámci diskusí zaznělo několik zajímavých podnětů a přání v souvislosti s tím, co nám chybí v praxi a co nás – soudní překladatele a tlumočnický – trápí. Abych nekončila trápením, zazněly i pozitivní zprávy. Např. naše členka paní Alena Brunová zmínila, že se velmi zlepšila platební morálka státních orgánů, které nyní platí podstatně rychleji, než tomu bylo v minulosti.

Závěrem si dovolím malé zamyšlení. Letošní členská schůze nebyla volební. Příští členská schůze však volební bude. Ve stanovách KST ČR není omezen počet funkčních období členů představenstva a kontrolní komise, na které mohou být zvoleni. Omezení maximální doby působení ve funkci má samozřejmě své výhody a nevýhody. Stávající představenstvo plní úkoly a funkce, které mu náleží a ke kterým je povinno z titulu stanov. Noví členové představenstva by ale mohli vnést novou energii, nové nápady, nový náhled na věci. Stávající stav je možná pohodlný, ale pokud bychom funkční období omezili, byli bychom jako organizace nuceni hledat nové „tváře“. Takovou změnu letos zavedla naše rakouská sesterská organizace ÖVGĐ (založená r. 1920!). Kromě toho zvýšila počet členů představenstva, kteří si mezi sebou mohou lépe rozdělit úkoly a mohou se jim tedy pak věnovat intenzivněji. Možná bychom si mohli vzít z ÖVGĐ příklad.

USNESENÍ XXIV. členské schůze

KOMORY SOUDNÍCH TLUMOČNÍKŮ ČESKÉ REPUBLIKY

konané dne 10. března 2018 v Praze

XXIV. členská schůze Komory soudních tlumočnicků České republiky po projednání jednotlivých bodů podle schváleného programu jednání:**a) schvaluje:**

zprávu o stavu členské základny
zprávu o činnosti představenstva za rok 2017
zprávu o hospodaření KST ČR za rok 2017
priority činnosti na rok 2018
návrh rozpočtu na rok 2018

b) bere na vědomí:

zprávu kontrolní komise KST ČR za rok 2017

ČESKO-ANGLICKÝ TERMINOLOGICKÝ SEMINÁŘ PRO TLUMOČNÍKY A PŘEKLADATELE V TÁBOŘE

Ve dnech 14. a 15. dubna 2018 se v hotelu Palcát v Táboře konal další ročník terminologického semináře jazyka anglického, tentokrát na téma pracovní právo a ochrana osobních údajů

Yveta Linhartová

Pracovní smlouvy, dohody o pracovní činnosti, sociální pojištění i dokumenty související s ochranou osobních údajů jsou na našem překladatelském pracovním stole každodenní realitou a snad se mnou budete souhlasit, že zvolená témata odpovídají našim potřebám.

Českou verzi letošního semináře si vzal na starost JUDr. Jakub Morávek, Ph.D. z Právnické fakulty UK v Praze a jeho odborné znalosti i přátelský přístup k výkladu nám velmi pomohly vnést jasno do mnohých problémů, s nimiž se denně potýkáme.

Letošní seminář doznal jedné podstatné změny, a to v osobě anglické lektorky: paní PhDr. Martu Chromou, Ph.D.,

Kolegové Š. Slezáková, M. Levey a O. Klabal na procházce slunečným Tábořem

kteřá dosud vždy pokryla anglickou část kurzu, zastoupila Mgr. et Mgr. Vladimíra Kvasničková, odborná asistentka katedry jazyků Právnické fakulty UK. Všichni se mnou budou jistě souhlasit, že paní magistra se úkolu zhostila velmi smysluplně a doktorku Chromou rozhodně nejen nahradila – její přednášky byly na vysoké odborné úrovni a umožnily nám další profesní posun.

Oběma lektorům i organizátorům z Komory soudních tlumočnicků ČR děkujeme a těšíme se na další příjemné setkání za rok.

WORKSHOPY NA TÉMA POLICEJNÍCH VÝSLECHŮ ANEB ZAMĚŘENO NA ROZVOJ MĚKKÝCH DOVEDNOSTÍ

Ve dnech 12. 5. a 2. 6. 2018 se v Praze na adrese sídla Komory soudních tlumočnicků ČR konaly dva workshopy na téma policejních výslechů, založené na relativně krátkých simulovaných situacích, se kterými se my tlumočníci setkáváme. První byl určen tlumočnickům němčiny a nizozemštiny, u druhého nebyla vyžadována žádná specifická jazyková kombinace

Catherina Van den Brinková Štifterová a Gertrude Jičínská

Workshop tak trochu vychází z ideje tzv. moot courtů, tedy fiktivních soudních řízení, díky kterým si mohou studenti práv vyzkoušet na vlastní kůži nejrůznější role. Moot courtů pořádají dnes už takřka všechny právnické fakulty po celém světě a nikdo nepochybuje o tom, že se jedná o užitečnou a funkční součást výuky. Policisté se učí vést výslechy (samostatně, ve dvojicích), právníci se učí

argumentovat, vést jednání s klienty a učí se vypořádat s komplexními situacemi právě díky moot courtům. Domníváme se, že bychom těchto osvědčených nástrojů profesní přípravy měli také využívat.

Podněty k uspořádání podobných akcí však může Komora soudních tlumočnicků ČR čerpat i odjinud. Irina Norton,

Interaktivní atmosféra v kruhovém rozestavění

Pozorná posluchačka A. Bonsignori, právnicka a lektorka právnické italštiny ve spřízněné vzdělávací organizaci Società Dante Alighieri

Několik účastníků II. workshopu na téma policejních výslechů

místopředsedkyně APCI, britské asociace sdružující tlumočníky pro policii, na letošní konferenci v Sofii (bližší informace o konferenci viz článek na str. 22) mj. informovala o praktickém semináři organizovaném pro vybrané členy asociace, který byl zaměřený na tlumočení ve výjimečně emocionálně náročném prostředí (spolupráce se zásahovou jednotkou, situace s rukojímími).

Workshop je prakticky zaměřený a snaží se co nejvíce kopírovat situace z praxe, ale účastníci nejsou vystavení takovému stresu jako v reálných situacích. Je veden zkušenými policisty, kteří mají zkušenosti s vedením výslechů v ČR i v zahraničí a mají zkušenosti i s prací s tlumočníky. Účastníci tak mají možnost získat zpětnou vazbu – jak od jiných kolegů, tak i od policistů. Velká část workshopu je založena na improvizaci, a proto patří poděkování všem účastníkům, kteří podstatnou měrou přispěli ke skvělé atmosféře a zdárnému průběhu této akce, kterou já považuji za skutečně unikátní a užitečnou.

Pár postřehů z workshopu formou vzájemného interview

KS: Milá Trudi, v první řadě děkuji Tobě, že ses přišla podívat na druhý běh workshopu na téma policejních výslechů, že ses aktivně účastnila a že jsi nám pomáhala s organizací. Čím Tě workshop překvapil?

GJ: Vážená Katy, Tobě děkuji za precizně zorganizovaný workshop. Po didaktické a metodické stránce byl bezchybný. A hlavně, byl velmi zajímavý a přínosný. Překvapilo mě, kolik na něj přišlo lidí. Je znát, že takové semináře jsou potřeba a že kolegové a kolegyně po nich dychtí. Také mě překvapilo věkové složení účastníků. Přišli studenti, ale i zkušení kolegové a kolegyně s mnohaletou praxí.

Velmi mě potěšila jazyková rozličnost účastníků. Měli jsme například možnost sledovat, jak se při výslechu tlumočí do českého znakového jazyka, do finštiny i tádzického a uzbeckého jazyka.

KS: Myslíš si, že může workshop dát něco i zkušenému tlumočnickovi a pokud ano, tak co?

GJ: Ano. Tlumočit obchodní jednání u notáře se šálkem kávy před sebou má jistě svá specifika, ale nevystaví to tlumočnicka takovému tlaku a stresu, jako policejní výslech. Při vlastním tlumočení jsme občas vystaveni infarktovým situacím, jak ze strany samotných vyšetřovatelů, tak ze strany vyslychané osoby. Dobré bylo, že jsme si tyto situace mohli vyzkoušet v kontrolovaném prostředí a získat zpětnou vazbu jak od tebe, od kolegů a kolegyní i od vyšetřovatelů. Zkušenosti tlumočnicků se také mohou naučit něco

Simulované výslechy velmi zaujaly i pobavily

nového: vidí a slyší jak tlumočí ostatní a jak zvládají nečekané situace, které oni sami také často musí řešit.

GJ: Jak důležitá je kolegiálníta při simulovaném tlumočení, když jde jeden tlumočnick na trh s kůží a ostatní ho sledují a hodnotí?

KS: Zajímavá otázka. Možná další rozměr workshopu, na který jsem při organizaci a plánování vůbec nemyslela. Osobně považuju kolegiálnítu mezi překladateli a tlumočníky za zásadní. Víím, že ty taky. Je celá řada profesních organizací, které na kolegiálnítu myslí ve svých vnitřních předpisech. Např. etický kodex tlumočnicků Soudního dvora EU kolegiálnítu výslovně zmiňuje (a na mysl má právě i to, že když se někdo mýlí a něco špatně překládá, neměl by se ten druhý pokoutně radovat a případně ho pomlouvat, ale naopak ho na to „něžně“ upozornit). I náš etický kodex na kolegiálnítu myslí. Workshop může být úspěšný jen v té míře, v níž jsou účastníci ochotni se aktivně zapojit a jít, jak ty říkáš, s kůží na trh. Měli bychom všichni být natolik profesionální a uvědomovat si, že je mnohem těžší tlumočit před kolegy a že z pozice diváka má člověk často pocit, že by to uměl lépe. Myslím, že bychom se měli soustředit

primárně na to, abychom byli otevření různým řešením a využít této příležitosti k vnímání toho, čemu se můžeme přiučit, nebo čeho se máme snažit vyvarovat. Těm, co šli s kůží na trh, patří můj velký dík.

GJ: Co jsme si z tvého pohledu z workshopu odnesli? A to z tvého pohledu moderátorky a našeho pohledu účastníka?

KS: Doufám, že motivaci pro profesionální a dobře odváděnou práci, připravenost na některé ze simulovaných situací, snad trochu silnější uvědomování si své role a nutnosti střídát při tlumočení perspektivu. Je to trochu jiné než u právního překladu, kdy musíme v podstatě kontinuálně na text nahlížet ze všech perspektiv najednou. Když tlumočíme, tak jsme chvíli policista, chvíli svědek atd. Těm začínajícím to doufám poskytlo návod na vlastní trénink a přípravu budoucích opravdových nasazení. Mě osobně to také obohatilo, je opravdu zajímavé vidět různé kolegyně a kolegy, jak se vypořádávají s různými „překážkami“, vnímat jak působí tlumočení nesmělé, tlumočení kopírující, tlumočení drzé. Pro mě je to inspirující.

XV. ČESKO-RUSKÝ TERMINOLOGICKÝ SEMINÁŘ V PRAZE

Odborný seminář zaměřený dle četných přání našich členů na ekonomiku a finance, se konal 26. května 2018, jak je tomu v poslední době obvyklé, v prostorách na adrese Komory soudních tlumočnicků ČR v Praze

Roman Hujer

R. Hujer, ruštinář, člen představenstva KST ČR a organizátor semináře a M. Purina z FFÚ VŠE v Praze

Realizace tohoto úspěšného semináře nebyla dlouho jistá, vždyť předchozí přednášející, náš kolega Alexandr Tichonov, vystudovaný ekonom a právník, nám na poslední chvíli v loňském roce svou účast zrušil. Museli jsme tedy hledat v neznámých vodách, jakýmsi vodítkem nám posloužily kurzy ruského účetnictví pořádané Komorou certifikovaných účetních ČR, a právě na těchto kurzech přednášela naše nová hvězda, Marina Purina, která, bez přehánění, na našem semináři zazářila v plné síle, protože tak precizně připravenou přednášku a vystoupení mnozí z nás již dávno neviděli. Marina působí na katedře finančního účetnictví a auditingu FFÚ VŠE jako doktorandka a lektorka, je autorkou řady vědeckých článků, učebnice auditingu nákladů a kurzů českého účetnictví a daní pro ruský mluvící studenty.

Když jsem se naší přednášející zeptal, nakolik jsou si ruské a české účetní předpisy podobné, tak mi odpověděla, že vůbec, sama jen prý půl roku věnovala tomu, aby se „přenastavila“ na české účetnictví. Po semináři jsem jí dal za pravdu. Během něj jsem já, a předpokládám, že i další kolegové, zjistil, co nepřekládám dobře, a nebylo toho málo. Třeba k účetní závěrce, kterou jsem vždy překládal jako „бухгалтерский баланс“, Marina považuje za jediný správný ekvivalent „бухгалтерская отчетность“. Zjistili jsme, jak správně překládat „bankovní informace“ = „справка о наличии и состоянии счета“, že výdejka bude „мимитно-заборная карта“ (omezená spotřeba materiálů), případně „требование-накладная“ (neomezená spotřeba). Ve zrádných slovech nás přednášející upozornila na „rezervu“ a její správný překlad jako „оценочное обязательство“. Dala nám překlad celých účetních položek, např. 579 – Tvorba a zúčtování opravných položek ve finanční činnosti – *Создание и учет резервов под снижение стоимости по финансовой деятельности*. Dovoluji se směle tvrdit, že málokdo by se odvážil tuto účetní položku podobně přeložit. A znovu se vracím na začátek, za hledáním ekvivalentů je obrovský kus práce ekonoma, který dokázal porovnat a nalézt ekvivalenty mezi oběma účetními systémy. A výčet nových ekvivalentů by mohl dlouho pokračovat, protože přednáška jimi byla doslova nabita. Dohodli jsme se tedy s Marinou, že na svou přednášku naváže i na podzim, a ti, kdo jste se v květnu zúčastnili semináře nemohli, se máte na co těšit. Presentace končila odkazy, literaturou a mnoha účetními výkazy.

Pozadu však nezůstali ani naši kolegové, kteří se ujali odpolední části semináře. Svou dlouholetou práci na letacích strojích ve své skvělé prezentaci o letectví zúročila

Část účastníků letošního XV. česko-ruského terminologického semináře

Jelena Štěrbová. Jelena předvedla technický překlad v letectví, zdůraznila, že nejenom strojní překlad, ale i lidský faktor zde nalezne své uplatnění. Ke každému termínu, např. „авиационный огонь выпуска шасси (АОВИИ)“, uvedla i definici, v tomto případě „авиационный световой прибор, предназначенный для сигнализации о выпущенном положении шасси самолета или вертолета, идущего на посадку“, která pomůže při hledání ekvivalentu. Jednalo se nelehkou terminologií, která byla vytvořena během mnohaleté praxe. Přednášející ve svém vystoupení zdůraznila bezpečnost letů, i podíl překladatele na ní, a poukázala na možné letecké havárie, jejich příčiny, např. kolize letounů (letadel) s opeřenci, a následky. Presentaci zajímavě proložila videonahrávkami, obrázky a kresbami. I Jelena nám rovněž přislíbila, že na tuto přednášku na podzim naváže, tentokrát bezpilotními drony.

M. Purina z katedry finančního účetnictví a auditingu FFÚ VŠE velmi zaujala svou přednáškou o rozdílech dvou zemí v účetnictví

V. Remek, bývalý vojenský pilot a jediný československý kosmonaut s J. Štěrbovou, ruštinářkou, členkou KST ČR, která se podělila o své zkušenosti s překlady z oboru letectví

Seminář ukončil velice vtipnou přednáškou Daler Abdurachmanov, který nejenže připravil brilantní vystoupení o středoasijské ruštině, ale také velmi chutný, pravý tádžický plov přímo z jeho „kazanu“. Daler velmi pěkně strukturoval středoasijské země, kde je úředním jazykem stále ještě ruština, a zmapoval zastoupení občanů těchto zemí v ČR. Poukázal na persko-turská slova, např. „тюрьма“, která byla ruštinou převzata, aniž bychom si toho byli vědomi. Dozvěděli jsme se, že „хякимлик (Аишабад), хокимият (Ташкент), акимат (Астана)“ jsou ve své podstatě magistráty tří hlavních měst (Turkmenistánu, Uzbekistánu a Kazachstánu). Zajímavý byl jeho „středoasijský“ oříšek: „Хаким Наманганского вилоята встρεтился с аксакалами махаллинского комитета Папского тумана и обсудил с ними их прошение о выделении финансовых средств на строительство новой медресе и мактаба“. A neříkejte, že se Vám to nepodařilo rozluštit, jste přeci soudní tlumočníci! Jak nám Daler vysvětlil, „аксакал“ znamená „bílá brada“ (něco jako náš Bělobrádek), tedy stařešina, a stejně tak i původ dalších slov, vše jsme společně přeložili. Dozvěděli jsme se, jakého původu je „аул“, „кишлак“ a „махалла“. No a seminář skončil vtipnými hláškami z uzbecké ulice, dokumentujícími zastoupení ruského jazyka ve středoasijském regionu, a jednou z nich můžeme i uzavřít vystoupení Dalera: „ОСТРИ КАК ПЕРВИ ЛУБОФ“.

D. Abdurachmanov, soudní tlumočník ruštiny, tádžičtiny a uzbečtiny, člen KST ČR a vtipný lektor

Prostě to byl seminář se vším všudy, jak má být. A protože jsme všechna témata nevyčerpali, rozhodli jsme se na tento seminář navázat, aby tak i ti z kolegů, kteří se semináře z nějakých důvodů nemohli zúčastnit, získali materiály jak z tohoto semináře, tak i terminologii na něj navazující. Pokračování bude již na podzim, 24. listopadu 2018, těšíme se na Vás!

JARNÍ KURZ PRO UCHAZEČE O JMENOVÁNÍ SOUDNÍM TLUMOČNÍKEM V BRNĚ

Jednodenní kurz, který Komora soudních tlumočnicků ČR pořádá dvakrát do roka, je určen zejména vzdělaným a zkušeným překladatelům a tlumočnickům, kteří uvažují o dráze soudního tlumočnicka, ale také již jmenovaným soudním tlumočnickům, kteří si rádi osvěží legislativní úpravu své profese a mají zájem získat praktické informace o posunech v oboru

Gertrude Jičínská

Jarním kurzem, který se zpravidla koná v Brně, nás provázal Mgr. Luboš Dörfl, předseda Krajského soudu v Ústí nad Labem, a autor komentáře k zákonu č. 36/1967 Sb. Kurz zahájil právní úpravou soudního tlumočení a zkušenostmi s prací soudních tlumočnicků. Po krátké přestávce, kdy byly servírovány sladounké dortíky a kořeněné jednohubky doplněné voňavou kávou a velkým výběrem čajů, převzala slovo Mgr. Kateřina Pivoňková, Ph.D., vedoucí oddělení znalců a tlumočnicků Krajského soudu v Praze.

Paní doktorka účastníky semináře seznámila s kvalifikačními požadavky a procesem jmenování a po chutném obědě, servírovaném formou bohatého švédského stolu, pokračovala náležitostmi tlumočnických a písemných úkonů. Přednáškovou část semináře uzavřela Mgr. Jana Klokočková, členka představenstva KST ČR. Ta uchazeče seznámila se zkušenostmi a doporučeními z praxe a podtrhla důležitost celoživotního vzdělávání.

Účastníci kurzu potom zasedli do lavic a podrobili se písemnému závěrečnému testu, který prověřil jejich znalost právních předpisů, zejména zákona č. 36/1967 Sb. a vyhlášky č. 37/1967 Sb., v platném znění. Nato si domů odnesli domácí úkol ve formě zkušebního překladu, který měli ve stanoveném čase vypracovat se všemi náležitostmi úředního překladu a předat jej KST ČR k vyhodnocení. V případě úspěšného absolvování obou částí závěrečného testu obdrželi účastníci kurzu osvědčení, které je správnými orgány vyžadováno jako jedna z podmínek pro jmenování soudním tlumočnickem. Tabulka dalších předpokladů je k dispozici na webových stránkách KST ČR.

Neduh některých uchazečů spočíval obecně v nedostatečné znalosti českého jazyka při správném vyhotovení písemného testu. Dále někteří uchazeči nerespektovali formální požadavky pro úřední překlad a často zapomínali na první straně překladu uvést ve svém cílovém pracovním jazyce a ne česky, že se jedná o překlad z českého jazyka. Časté bylo i přisílení tlumočnické doložky napsané pouze v českém jazyce k cizojazyčnému překladu, který hypoteticky směřuje za hranice naší domoviny. A v neposlední řadě měli uchazeči tendenci nepoužívat naznačené kulaté razítko v souladu se zákonem. Nicméně, většina slibných adeptů na jmenování soudním tlumočnickem nakonec osvědčení pod přísnou, ale trpělivou rukou organizátorky kurzu KST ČR, získala.

Přednášející K. Pivoňková, vedoucí oddělení znalců a tlumočnicků Krajského soudu v Praze a J. Klokočková, soudní tlumočnice rumunštiny a francouzštiny a členka představenstva KST ČR

Další kurz se bude konat 20. října 2018 v Praze. Za KST ČR bude přednášet Mgr. Catherina Van den Brinková Štíterová, vážená členka představenstva KST ČR, vysokoškolská pedagožka, zkušená překladatelka a tlumočnice, a organizátorka řady terminologických seminářů a specificky orientovaných workshopů.

Těšíme se na Vás.

Univerzitní aula MU v Brně plná zájemců o jmenování soudním tlumočnickem

KONFERENCE EVROPSKÉ ASOCIACE PRÁVNÍCH TLUMOČNÍKŮ A PŘEKLADATELŮ „EULITA“ V SOFII

Konference na téma „Situace a uznávání soudních tlumočnicků a překladatelů dnes“ se konala 16. a 17. března 2018 v bulharské Sofii a, jako každoročně, byla spojena s valnou hromadou asociace EULITA, již je naše Komora členem

Jana Klokočková

Program byl zahájen v pátek ve 14.00 v Justičním paláci v Sofii – nádherné historické budově, překrásně vyzdobené v tradičním stylu – mozaiky, vitráže, vše se symbolikou justice.

Úvodní slovo pronesla Mariana HILL, předsedkyně bulharské asociace soudních překladatelů a tlumočnicků, po ní pohovořila Daniela Amadeo Perillo, prezidentka EULITY. Pak následovaly dvě přednášky představitelů bulharské justice, jednak Venety Stoilové, náměstkyně ministerstva spravedlnosti, do jejíž gesce spadá problematika soudních překladatelů a tlumočnicků, a poté Daniely Borissové, zástupkyně předsedy Městského soudu v Sofii a vedoucí trestního kolegia. Z jejich příspěvků byly velmi zajímavé jak informace o podmínkách práce našich bulharských kolegů (včetně honorářů, pochopitelně), tak i informace o rozdílech v procesních podmínkách – například v Bulharsku může být tlumočnick, který působil v přípravném řízení, předvolán jako svědek v řízení před soudem, aby vypovídal o faktech, která tlumočil v přípravném řízení.

Večer program pokračoval v hotelu přípitkem u příležitosti bulharského předsednictví EU, a poté galavečeří s networkingem. V jeho průběhu se vytvářely skupinky podle národností, ale hlavně podle jazykových orientací jednotlivých kolegů a výměna názorů probíhala ve velmi podnětné atmosféře.

Odborný program konference pokračoval v sobotu ráno. Byl rozdělen do tří sekcí, z nichž každá obsahovala tři přednášky. Jazykem konference byla angličtina, netlumočilo se do žádného jazyka.

První blok byl věnován především humanitárnímu tlumočení z různých aspektů. Osobně mě nejvíce zaujala prezentace věnovaná situaci v Itálii ve světle uprchlických vln s názvem „Italy in the forefront of refugee inflow: a pilot training course for humanitarian interpreters“. Příspěvek

Bronzová socha sv. Sofie bulharského umělce Georgi Chapkanova, která od r. 2000 stojí na místě, kde dříve stála socha Lenina. Zdobí ji koruna – symbol moci, věnec – symbol popularity a sova – symbol moudrosti. Koruna odkazuje také na bohyni šťastného osudu Týché, která byla ve starém znaku města Sofie

přednesla Mariachiara Russo z katedry Tlumočení a překladatelství Boloňské univerzity ve Forlì v Itálii. Velmi na mě zapůsobilo, s jakým nasazením a profesionálním, ale zároveň empatickým způsobem zvládali v Itálii přípravu velkého množství tlumočnicků, které bylo potřeba na to, aby bylo možno čelit obrovskému přívalu uprchlíků, kteří se vyloďují v Itálii od roku 2015. Další zajímavou prezentaci na téma právního tlumočení mezi konferenční kabinkou a vězeňskou celou z perspektivy Mezinárodního výboru Červeného kříže přednesl Karim Bouarar, který patří k nejznámějším tlumočnickům Červeného kříže, působí na Ženevské univerzitě a jako tzv. revizor, kdy tedy dohlíží nad tlumočením služebně mladších kolegů. Jeho strhující vyprávění o fyzicky i psychicky velmi náročném tlumočení pro Mezinárodní výbor červeného kříže ve věznicích v Quantanamu, Afghánistánu a uprchlických táborech v ohniscích napětí, kdy často během jednoho dne on a jeho kolegové museli otlumočit i stovku pohovorů s vězni, o syndromu vyhoření, kterému několikrát málem podlehl, ale zase se vzchopil a šel dál, nás posluchače doslova přibilo k židlím.

Druhá sekce byla věnována odborným a komerčním aspektům tlumočení. První příspěvek přednesl James Brannan, seniorní překladatel u Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku. V příspěvku nazvaném „Jazyková podpora při komunikaci s advokátem – zvýšil se standard?!“ se věnuje poměrně zanedbávané problematice tlumočení mezi obviněným/obžalovaným a obhájcem. Další příspěvek prezentovala Liisa Laakso-Tammisto, soudní tlumočnice a certifikovaná překladatelka, bývalá prezidentka finské profesní organizace SKTL. Zkoumala v něm, co se fakticky změnilo v postavení a práci tlumočnicků v „posměrné“ době, tj. po směrnici 2010/64/EU o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení. Třetí příspěvek se věnoval odbornému překladu pro rakouský orgán provádějící dohled nad finančním trhem, a to jak z perspektivy samotného odborného překladu, tak i vzdělávání v této oblasti. Příspěvek přednesl Michael Bailey z Rakouska, interní překladatel Orgánu dohledu nad finančním trhem.

Ve třetím bloku zazněly příspěvky na velmi aktuální téma zpracování překladu záznamů z odposlechu telekomunikace od Katalin Balogh a Heidi Salaets z belgické univerzity KU Leuven, dále příspěvek o společném tréninku policistů a tlumočnicků ve specifických komunikačních situacích, přednesený Irinou Norton, místopředsedkyní britské profesní asociace APCI, a závěrečný příspěvek s aktuálními informacemi o zapojení EULITY do ISO standardu

pro právní tlumočení (DIS 20228), přednesený Liese Katschinkou, bývalou prezidentkou EULITY.

Po skončení konference následovala XVIII. valná hromada členů EULITY, které předsedal výkonný výbor ve složení: Daniela Amodeo Perillo, předsedkyně výkonného výboru, Geoffrey Buckingham, místopředseda, Jan Runnesten, místopředseda, Catherina Van den Brinková Štífterová, tajemnice a Joanna Miler-Cassino, členka výkonného výboru. Zúčastnilo se jí 24 členů ze 32, z toho čtyři členské organizace byly zastupovány na základě plné moci. Valná hromada projednala obvyklou agendu, zprávu o činnosti a o hospodaření za rok 2017, návrh plánu činnosti a návrh rozpočtu na rok 2018. Dále v diskusi byla přednesena celá řada dotazů a námětů, například ohledně rozdílu v příjmech oproti roku 2016, který byl zapříčiněn mj. neexistencí projektů v roce 2017. Poté Daniela Amodeo Perillo informovala členy, že na rok 2018 se předpokládá účast EULITY jako partnera v plánovaném projektu zvaném NEPRALAT. V závěrečném hlasování byly vzaty na vědomí zprávy o činnosti a hospodaření za rok 2017 a odsouhlasen plán činnosti a rozpočet na rok 2018.

Závěrem Daniela Amodeo Perillo, předsedkyně výkonného výboru, poděkovala bulharské asociaci AIT za výbornou přípravu a organizaci konference i valné hromady.

ETIKA V PŘEKLADATELSKÉ A TLUMOČNICKÉ PROFESI

Mladý Jeroným 2018, pravidelné každoroční setkání odborníků z oboru translatologie, měl v letošním roce podobu mezinárodní konference na téma Etika v překladatelské a tlumočnické profesi

Jana Klokočková

Pražská konference nejen pro mladé tlumočníky a překladatele se tradičně konala na Senovážném nám. 23, letos 21. dubna 2018 v sále č. 16 v přízemí, od 10.00 hod. Akci uspořádala Jednota tlumočnicků a překladatelů ve spolupráci s Asociací konferenčních tlumočnicků ASKOT, Komorou soudních tlumočnicků ČR a Ústavem translatologie FF UK v Praze.

Přednášejícími byli: Ivana Čenková, Daniel Gile, Roderick Jones, Zdeněk Chovanec, Tomáš Svoboda, Andrej Rády,

Kateřina Pivoňková, Jana Klokočková, Gabriela Ganczar-czyk, Jiří Kocourek, Petr Mundeč a Miroslav Meňhart.

Program zahájila v 10.00 Amalaine Diabová (tlumočnice a překladatelka, předsedkyně JTP).

Po zahájení následoval vstup prof. PhDr. Ivany Čenkové, CSc., nazvaný **Úvod do tématu etiky** a představení zahraničních hostů (Ivana Čenková je garant magisterského studijního programu Překladatelství a tlumočnictví, studijní obor

A. Diabová, předsedkyně JTP, D. Gile, profesor Pařížské univerzity Sorbonne Nouvelle, a I. Čeňková z ÚTRL v Praze

Tlumočnictví, Ústav translatologie, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, členka Governing Board EMCI Konsorcia, členka ASKOT, JTP, EST, Gallica, Jazykovědné sdružení).

Od 10.20 do 11.30 vystoupil prof. Daniel Gile s referátem **Analýza etiky tlumočníka a překladatele s ohledem na praktická omezení a konfliktní očekávání**. Daniel Gile je bývalý profesor ESIT, Université de Paris Sorbonne Nouvelle, nyní emeritní profesor na univerzitě Université de Paris Sorbonne Nouvelle, člen AIIC a EST.

Výměna názorů mezi odborníky i výzkumy v posledních letech ukázaly, že „věrnost“ a „neutralita“ v překladu a tlumočení, jak doporučují školitelé a které jsou předepsány profesními kodexy chování, jsou někdy hodně vzdáleny od jednoduchých, jednorozměrných pojmů. Skutečné profesionální situace se mohou vyznačovat omezeními, kdy „věrný překlad“ / interpretace jsou prakticky nemožné nebo kontraproduktivní, nebo mohou znamenat konfliktní potenciál ohledně role překladatele/tlumočníka.

Normy se liší v závislosti na nastavení překladatelské a tlumočnické služby, a zejména u začátečníků a studentů je třeba si tuto složitost uvědomit, aby mohli vybrat nejlepší postup.

Po něm dostal prostor Roderick JONES s příspěvkem na téma **Profesionální etika tlumočnicků v Evropské komisi**. Přednášející je tlumočnický anglické kabiny v tlumočnickém servisu Evropské komise (SCIC). Jeho přednáška pojednávala o významu profesionální etiky tlumočnicků všeobecně, se zvláštním zřetelem k situaci v tlumočnickém servisu Evropské komise.

Po polední přestávce pohovořil na téma **Možnosti pojištění profesní odpovědnosti tlumočnicků a překladatelů** Zdeněk Chovanec, pojišťovací makléř – zástupce společnosti

WI-ASS ČR, která na tuto konferenci přispěla sponzorským darem. Za dar jménem všech zúčastněných děkujeme.

Po něm vystoupil PhDr. et Bc. Tomáš Svoboda, Ph.D., který představil **Výsledky soutěže o nejlepší diplomovou práci**. Doktor Svoboda je garantem německého oddělení v Ústavu translatologie FF UK, kde vyučuje odborný překlad a technologie v překladu, dále dějiny a teorii překladu apod. Je také členem Výkonného výboru JTP, překladatel, člen Rady Evropského magisterského programu v oboru překladatelství (European Masters in Translation), koordinovaného Evropskou komisí. Vítězem prvního kola soutěže JTP o nejlepší diplomovou práci v oboru translatologie se stala práce Libora Nenutila na téma **Komunitní tlumočení na úřadech práce (případová studie)**. Práce byla hodnocena jako velmi přínosná – na úřadech práce v ČR bylo v době jejího vzniku registrováno cca 14 000 zájemců o práci z řad cizinců. Kromě teoretické a praktické části práce obsahuje i praktická doporučení pro všechny aktéry tohoto procesu, včetně tlumočnicků. Po právu byla vyhodnocena jako nejlepší a autorovi, který práci celého týmu a její výsledek zajímavým způsobem představil, byla také předána cena, včetně finančního ohodnocení. Je velmi potěšující, že jsou na Mladém Jeronýmovi prezentovány práce mladých nadějných kolegů.

Mladou generaci posléze vystřídal nestor konferenčních a soudních tlumočnicků PhDr. Andrej Rády s přednáškou na téma **Etika zejména soudního tlumočení a překladu**. Je také zakládající a čestný člen JTP. Představil pohled praktika, který si všiml, že strom tlumočnického a překladatelského života je příliš košatý na to, aby jej bylo možno celý popsat striktními axiomy etického kodexu. Ke vhodnému popisu a výkladu se lze dobrat jen nepřerušovanou diskusí odborné komunity snažící se o komplexní a současně detailní pohled na problematiku.

Poté následoval blok, v němž vystoupily Mgr. Jana Klokočková, soudní a konferenční tlumočnice a překladatelka, členka představenstva KST ČR, a Mgr. Kateřina Pivoňková, Ph.D., soudní tajemnice a vedoucí oddělení znalců a tlumočnicků Krajského soudu v Praze. Obě přednášející, každá z hlediska své působnosti, pohovořily o tom, že **etika soudního tlumočení je velmi důležitý fenomén a má svou nezastupitelnou úlohu při zajišťování práva na spravedlivý proces**. Je nezbytné dodržovat obecné zásady komunikace s příslušníky odlišných národů a etnik, dbát na existující zvláštnosti pravidel společenského chování, místní mravy a obyčeje v různých státech světa. A také o tom, že někdy je třeba v průběhu tlumočení vysvětlovat např. justičním orgánům některé odlišnosti oproti společenským pravidlům uplatňovaným v naší zemi. Rozhodně je nutné znát a respektovat tradice příslušné země. Svou důležitost má etika i v komunikaci v komerční sféře. Důležitý je vždy už první kontakt, kdy hraje roli i nonverbální komunikace a její vnímání. Je tedy nezbytné být si vědom skutečnosti, že naše chování, postoje, gesta mohou příslušníci jiných národů vnímat jinak, než je vnímáme my v našem sociokulturním kontextu, obdobně to platí i naopak. Vždy je třeba mít na zřeteli požadavek nestrannosti a postavení i roli tlumočnicka v procesu komunikace, a dodržovat etický kodex KST ČR.

Mgr. Gabriela Ganczarzyk, Ph.D., překladatelka, tlumočnice a vyučující na Katedře literární kultury a slavistiky filozofické fakulty Univerzity Pardubice, a Mgr. Jiří Koucourek, soudní tlumočnicka a překladatel, předseda Klubu

Hanoi, přednesli příspěvek o **Etice komunitního tlumočení** z hlediska tvorby etického kodexu a současné praxe. V prezentaci se věnovali otázkám etických principů v komunitním tlumočení, a to jak po straně teoretické, tak i praktické. Stručně připomenuli okolnosti vzniku prvního etického kodexu komunitního tlumočení. Následně popsali etické problémy, na které narážejí komunitní tlumočníci během své práce, zásadní část prezentace pak konfrontovala ideální představy obsažené v etickém kodexu s reálnými situacemi, do kterých se dostávají komunitní tlumočníci během výkonu povolání. Nezapomněli ani na problémy, s nimiž se potýkají uživatelé služeb komunitních tlumočnicků.

Velmi užitečnou součástí programu byla **Překladatelská poradna** Mgr. Petra Mundeve (překladatel a školitel) a Mgr. Miroslava Meňherta, překladatele a copywritera. Odpovídali v ní na často kladené otázky z překladatelské praxe, umožnili přímou výměnu zkušeností a nabídli upřímnou zpětnou vazbu. Bylo možné pohovořit například o tom, jak nastartovat svou překladatelskou kariéru, jak nastavit ceny a jak řešit konkrétní problémy s textem nebo klienty.

Letošní ročník Mladého Jeronýma byl opět velmi zajímavý a přínosný, škoda jen, že účast na něm byla výrazně slabší než v letech předchozích, což bylo asi zapříčiněno příliš krásným počasím, které silně konkurovalo letními teplotami a slunečním svitem zajímavým odborným tématům přednášeným odborníky na slovo vzatými.

GDPR PŘI VÝKONU TLUMOČNICKÉ ČINNOSTI

Dne 5. června 2018 se na Právnické fakultě Masarykovy univerzity v Brně konal seminář zaměřený na GDPR (General Data Protection Regulation), určený především soudním tlumočnickům a zájemcům o tlumočnickou činnost s důrazem na rozdíly ve smyslu GDPR mezi úkony poskytovanými orgánům veřejné moci a fyzickým či právnickým osobám

Gertrude Jičínská

Účastníci se seznámili s nařízením GDPR a novými povinnostmi, které jim jako správcům a zpracovatelům různých osobních údajů od 25. května 2018 vyvstaly. Byly vysvětleny rozdílnosti povinností dle GDPR v případě výkonu tlumočnické činnosti pro orgány veřejné moci a úkony pro fyzické nebo právnické osoby.

Seminář vedl JUDr. Miroslav Frýdek, Ph.D., vyučující na Právnické a Filozofické fakultě Masarykovy univerzity. Vystupuje ve funkci právníka a garanta – analytika agendy státní správy soudů a státní správy znalecké a tlumočnické činnosti v oboru justice, migrace a financí Kanceláře veřejného ochránce práv.

ČR nepřijala tzv. adaptační zákon, takže je na ochranu osobních údajů přímo aplikovatelné nařízení Evropského parlamentu a Rady 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (včetně např. i pokut, které si některé jiné členské státy upravily šetrněji) a v tuto chvíli není nastavitelná praxe.

Osobní údaje (tj. veškeré informace o identifikované nebo identifikovatelné fyzické osobě, tzv. **subjektu údajů**, jsou jméno, adresa, email, telefon, ale i lokační údaje, jako např. IP adresa) zpracováváme všichni. Někteří z nás nebo my všichni někdy můžeme zpracovávat i tzv. citlivé údaje, pro které je úprava ještě přísnější. Citlivé údaje by byly např. údaje o zdravotním stavu osoby, náboženské příslušnosti, členství v odborech. Dále jsou to zvláštní identifikátory fyzické, fyziologické, genetické, psychické, ekonomické, kulturní nebo společenské identity fyzické osoby.

Zpracování je jakákoli operace nebo soubor operací s osobními údaji nebo soubory osobních údajů, který je prováděn pomocí či bez pomoci automatizovaných postupů, jako je shromáždění, zaznamenání, uspořádání, strukturování, uložení, přizpůsobení nebo pozměnění, vyhledání, nahlédnutí, použití, zpřístupnění přenosem, šíření nebo jakékoliv jiné zpřístupnění, seřazení či zkombinování, omezení, výmaz nebo zničení.

Správce je fyzická nebo právnická osoba, orgán veřejné moci, agentura nebo jiný subjekt, který sám nebo společně s jinými určuje účely a prostředky zpracování osobních údajů. Oproti tomu zpracovatelem je fyzická nebo právnická osoba, orgán veřejné moci, agentura nebo jiný subjekt, který zpracovává osobní údaje pro správce.

Pro předmluvní fázi platí, že v případě neuzavření smlouvy máme povinnost smazat email (se zasláným dokumentem na překlad, s poptávkou) nebo vrátit dokument (pokud jsme jej obdrželi fyzicky). Potenciální zákazník je zájemce, nejedná se ještě o zpracování osobních údajů, smažeme a nemusíme nic evidovat (ani vymazání). Vlastní zpracování začíná až udělením zakázky.

Ověřené překlady

Pokud je zadavatelem orgán, tlumočnický je správce, zpracovatelem osobních údajů je soud. Tlumočnický není povinen zajistit si souhlas se zpracováním od subjektu údajů, to je starostí zadavatele – orgánu. Tlumočnický působí na základě ustanovení. Zákonost zpracování je podmíněna splněním

podmínek podle čl. 6 odst. 1 písm. e) (vyúčtování, zápis do tlumočnického deníku) a c) (archivovat usnesení).

Pokud je zadavatelem právnická anebo fyzická osoba, tlumočnický pracuje na základě smlouvy (o dílo) s udělením souhlasu se zpracováním (příklad formulace viz níže). Zákonost je podmíněna splněním podmínek podle čl. 6 odst. 1 a), b), c). Každý správce by měl vést evidenci (čl. 4 odst. 6) o údajích, které zpracovává. V případě zakázek s ověřením jako evidence poslouží tlumočnický deník. JUDr. Frýdek doporučil doplnění kolonky nebo využití kolonky Poznámky pro údaje o skartaci (dle příslušné skartační lhůty – protože si musíme vést i evidenci o skartaci).

Máme stejně zákonnou povinnost deník vést a do něj zapisovat provedení všech tlumočnických údajů – předmět, den úkonu, výši odměny a den zaplacení. Tj. všechny potřebné údaje. Tlumočnický deník stačí (je tam i evidence toho, kdo nám osobní údaje dal).

Na ověřené překlady / tlumočení se vztahuje povinnost mlčenlivosti dle zákona o znalcích a tlumočnících.

Pro neověřené překlady jsme také povinni si takovou evidenci vést – můžeme použít strukturu deníku, můžeme ji nazývat třeba kniha zakázek. Povinnost evidence se týká jen zakázek, kde jsou nějaké osobní údaje.

JUDr. Frýdek doporučil používání např. objednávkového listu, v němž by byl předepsaný souhlas se zpracováním osobních údajů v rozsahu nutném pro zpracování, který si necháme podepsat. Příklad formulace: „Zadavatel souhlasí se zpracováním osobních údajů v rozsahu nezbytném pro splnění objednávky.“ Mlčení, předem zaškrtnutá políčka nebo nečinnost by neměly být považovány za souhlas.

Měli bychom mít standardní smlouvu o mlčenlivosti podle GDPR (stačí formulace v objednávkovém listu s odkazem na GDPR).

Zvláštní požadavky v případě subdodavatelských vztahů

Tzv. balanční test nám pomůže mít jasno pro účely kontroly. Měli bychom mít jen ty informace, které potřebujeme. Osobní údaje můžeme zpracovávat za účelem vlastního překladu, v tom případě se jedná o primární činnost, nebo údaje zpracováváme pro vlastní oprávněné zájmy (fakturační, daňové, odpovědnostní – pozor: různé lhůty). V tomto případě se jedná o sekundární činnost. To nás vede

k minimalizaci údajů, tzn. že osobní údaje musí být přiměřené, relevantní a omezené na nezbytný rozsah. Jinými slovy, nikdy nemáme mít více informací, než potřebujeme pro stanovený účel.

Preambule 60 – zatím jen předpoklad výjimky a aplikace zdravého rozumu. Jinak z důvodu transparentnosti bychom byli při překladu oddacího listu povinni informovat třeba druhého manžela, že zpracováváme jeho osobní údaje...

Pokud si necháváme tisknout něco v tiskárně, měli bychom mít s tiskárnou dohodu o mlčenlivosti GDPR (v rámci smlouvy o poskytování služeb).

Doporučuje i uzavření oficiální dohody s účetním, který bude mít přístup k osobním údajům (na fakturách). Totéž např. pro rodinné příslušníky, kteří nám svazují, doručují překlady atp.

Měly bychom mít nové smlouvy s agenturami – reflektující výslovně GDPR.

Dohoda o mlčenlivosti – podle § 1746 odst. 2 obč. zákona (strany, předmět činnosti poskytovatele, o jaké osobní údaje jde, stanovení povinnosti mlčenlivosti, ochrana osobních údajů, oznamovací povinnost, platnost dohody i po ukončení spolupráce, sankce). Pro ujasnění rozdílů mezi mlčenlivostí a GDPR lze uvést, že mlčenlivost je zachování (tajemství) osobních údajů a mlčenlivost o nich. Tedy, laicky řečeno, to co máme v hlavě. Přičemž GDPR je zabezpečení osobních údajů, tj. ta zabezpečená skříňka.

Uchování dokumentů – organizační a technická opatření

- Zpracování bezpečnostního plánu
- Uchování osobních údajů v uzavřené skříni (archivační skříň)
- Na monitory PC nesmí vidět cizí osoby
- Skartace papírů

- Kybernetická bezpečnost (hesla do PC, hesla do složek, hesla na USB, pravidelné měnění hesel, aktualizované antiviry, neposílat emaily z WLAN v kavárnách atd.)
- Emailová bezpečnost

Doba ukládání osobních údajů se odvíjí od jejich podstaty. Tlumočnický úkon, včetně příloh a podkladů, se uchovává po dobu 3 let – dokud trvá odpovědnost trestní, občanskoprávní a přestupková. Naopak podklady sloužící k vyúčtování a likvidaci odměny za tlumočnický úkon se uchovávají po dobu 10 let, a to pro potřeby případné daňové kontroly.

Hlášení bezpečnostního incidentu (např. ztráta USB, krádež notebooku, ztráta desek s dokumenty atp.)

Při bezpečnostním incidentu je třeba oslovit všechny subjekty údajů, kterých se incident týká, popsat události, uvést kdy se incident odehrál, jaká data jsou ohrožena, jaká data nejsou ohrožena. Hlášení je třeba podat do 72 hodin, přičemž je možné kontaktovat i Úřad pro ochranu osobních údajů.

Zlehka jsme se dotkli úpravy obecného nařízení Evropského parlamentu a Rady 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES. Probrali jsme základní pojmy a druhy údajů dle GDPR a zaměřili se na tzv. balanční test. Vysvětlili jsme si zásady zpracování osobních údajů dle GDPR. Značná část semináře byla zaměřena na rozdílnost úpravy GDPR při výkonu tlumočnické činnosti pro orgány veřejné moci a při činnosti prováděné v souvislosti s právními úkony fyzických nebo právnických osob (§ 1 odst. 1 zákona o znalcích a tlumočnících) a na náležitosti souhlasu se zpracováním osobních údajů. JUDr. Frýdek nám představil praktického průvodce tlumočnicka jako zpracovatele, ale i správce osobních údajů dle GDPR a seminář ukončil náležitostmi vnitřní metodiky tlumočnicků při vypracování technicko-organizačních bezpečnostních pravidel při zpracovávání osobních údajů. Seminář byl velmi přínosný.

Přejete-li si zveřejnit v Soudním tlumočnicku svoji inzerci, napište na kstcr@kstcr.cz

ŠUŠOTÁŽ – NÁVOD NA PŘEŽITÍ

V jedné z tlumočnických skupin na facebooku „vyvěsila“ v dubnu letošního roku kolegyně Ina Maertens, soudní tlumočnice ruštiny a angličtiny a členka KST ČR, užitečné a vtipně podané zamyšlení. Byla by škoda, aby mělo jepičí život, a proto ho rádi zde otiskujeme

Ina Maertens

Požadavek na šušotáž zpravidla vzniká celkem nevinně, například, na kabinu není rozpočet, tlumočení potřebují jenom dva účastníci a někoho napadne, že tlumočník by mohl sedět přímo v sále a šeptat jim do ucha.

Chtěla bych vám přiblížit, jak na podobné požadavky reagovat a jak si na tom nevylámat zuby. Nevinného totiž na šušotáži není vůbec nic.

Šušotáž je simultánní tlumočení za ztížených podmínek. Není to doprovodné tlumočení, není to glosování prokládané pauzami, je to regulérní simultánka. Nároky na výkon zůstávají stejné, ale tlumočník nemá výhody, které mu obvykle poskytuje kabina. V kabině jste chráněni před vnějším prostředím, máte možnost střídát se s kolegou, který vám také může napovědět, máte po ruce počítač. Je tam stůl, kam si můžete odložit vodu, můžete se soustředit na tlumočení a neruší vás u toho klientův parfém. K přímé interakci s klientem ve většině případů vůbec nedochází.

U šušotáže toto všechno funguje obráceně. Pracujete-li bez šeptáku, sedíte hned vedle klienta, vdechujete jeho parfém, vodu máte nejspíš zastrčenou někde pod židli, o kašlátku a počítači si můžete jen tak nechat zdát, jedete několik hodin na plné obrátky a hlavně nemáte zajištěný nerušený poslech.

Při tlumočení možná není nic důležitějšího než dobře slyšet. To, co neuslyšíte, nepřetlumočíte. Proto bychom měli důrazně trvat na tom, že budete mít sluchátka. V praxi je sice bohužel dostanete málokdy, ale tento požadavek z vaší strany má minimálně výchovný rozměr a pomáhá snížit očekávání klienta ohledně kvality. Obecně upozornění na to, že kvalita tlumočení je u šušotáže vždy nutně nižší oproti kabinovému tlumočení se dvěma tlumočníky, by mělo být automatickou součástí vaší komunikace ve stádiu vyjednávání.

Neméně důležité je i to, že když se tlumočí v kabině, je téměř jisté, že tlumočení zajišťují pořadatelé akce, s nimiž

I. Maertens, soudní tlumočnice angličtiny a ruštiny, členka KST ČR a ASKOT

můžete komunikovat. Šušotáž si často objednávají samotní účastníci, kteří tlumočení potřebují. Není to pravidlem, ale pokud ano, má to na práci tlumočnicka zcela zásadní dopad. Bude totiž mnohem těžší získat předem přístup k jakýmkoli materiálům. Někdy se k nim nedostanete vůbec. Proto by tou první otázkou, kterou bychom si měli položit v reakci na poptávku šušotáže, mělo být to, zda pořadatel akce poskytne tlumočnickovi prezentace. Pokud odpověď ve vás vyvolává pochybnosti, je dobré se podívat do programu a na rovinu si položit otázku, zda bychom dokázali pohotově reagovat na odbornou terminologii i v případě, že prezentace nebudou.

K tomu, abychom poskytovali kvalitní tlumočnické služby, je nezbytné naučit se říkat ne. Zakázku by měl tlumočník přijmout pouze tehdy, kdy je si v daném okamžiku jistý, že dokáže odvést dobrou práci. Toto vědomí toho, že za kvalitou tlumočení ručíme my a nikdo jiný, je třeba v sobě pěstovat a nebát se vytvořit si k vhodné podmínky pro práci.

Jeden příklad za všechny: klient se vás bude snažit posadit někam, kde nebudete rušit ostatní, nejlépe někam za sloup nebo u dveří. V tu chvíli je skutečně nutné se nebát a zdvořile klientovi vysvětlit, že vzadu, za sloupem nebo u dveří neuslyšíte. Je možné, že nakonec vás tam stejně posadí, ale pak nezbyvá než snažit se udělat maximum a v případě, že to opravdu nejde slyšet, být upřímný, omluvit se svému posluchači a netlumočit, dokud zase nebudete mít pocit, že slyšíte. Je pravděpodobné, že váš posluchač zasáhne a sám zařídí přesun na jiné, vhodnější místo.

Je výhodné mít šepták. Přinejmenším tak nebudete muset sedět hned vedle účastníků, i pro ně bude poslech ve sluchátkách příjemnější. Se šeptákem se také můžete potichu pohybovat po místnosti tak, abyste vždy dobře slyšeli. Tady je dobré mít na paměti, že zvuk jde dopředu. Smrtelnou kombinací je uspořádání stolů do písmene U s tím, že tlumočník bude sedět za zády účastníků. Tam není nutné čekat a je dobré být od začátku připraven chodit.

Nejméně vhodnou formou šušotáže je doprovod jednoho až dvou posluchačů, bez techniky, na vícedenní odbornou konferenci. Zakázku tohoto typu je možné přijmout jenom tehdy, když máte na své straně faktory, které vám její realizaci usnadní. Mělo by to být tlumočení do mateřského jazyka, které je méně vyčerpávající, orientace v oboru a možnost kvalitního odpočinku po akci. Doprovod klienta na večeri, překlad nebo cestování se s kvalitním odpočinkem vylučují.

Šušotáž je výhodná v situacích, kdy by konsektivní tlumočení brzdilo nebo bylo obtížně proveditelné z důvodů vnějších podmínek, například při návštěvě výrobního provozu. Ke spontánní šušotáži se můžeme někdy uchýlit při vyjednávání, kdy je vhodné zachovat dynamiku, kdy už ze zkušeností víte, že protistrana nenechává tlumočníka domluvit, že je dobré, aby měl váš posluchač mít možnost slyšet obsah zároveň s tím, jak vnímá emoce protistrany, to vše za předpokladu, že jste součástí vyjednávacího týmu a víte, že klient bude považovat tento přechod na jiný režim tlumočení za užitečný. Díky blízkosti posluchače se u šušotáže řídíme jeho reakcemi. Zejména u celodenní šušotáže, kdy váš posluchač má roli pasivního účastníka konference, je dobré si uvědomit, že i pro něj je náročné vás celý den poslouchat. Je pravděpodobné, že si s vámi bude chtít popovídat, bude občas něco komentovat, ale to je v pořádku a měli bychom reagovat s profesionálním odstupem, ale vstřícně. Tlumočník, který se vzadu chichotá s jedním ze zahraničních účastníků, zkrátka nepůsobí dobře.

Čistě z praktického hlediska je pro hlasivky lepší nemluvit šeptem, ale polohlasem. Je nutné pít, a to nechlazenou neperlivou vodu, a nepřejídat se. Přestávky je dobré podle možností trávit venku, bez telefonu a bez účastníků, abychom se dokázali odpoutat od tlumočení a odpočinout si. Čistá hlava lépe přemýšlí.

U šušotáže tlumočník může šetřit síly tím, že bude dobře analyzovat. Mělo by se vypouštět všechno, co lze vypustit se zachováním významu a míry expresivity. Není vhodné zahlcovat posluchače proudem slov, zejména pokud se tlumočí do ucha, bez šeptáku. Sdělení by mělo být jasné, stručné a plynulé. Je určitě dobré odkazovat posluchače na to, co zrovna vidí na obrazovce. U šušotáže bychom měli být připraveni i na to, že se klient bude doptávat.

U šušotáže se také neobejdeme bez bloku. Pokud sedíme vedle posluchače a zapisujeme si čísla nebo názvy, je pravděpodobné, že klient vám bude koukat do bloku. To, že ty názvy a čísla, webové adresy nebo letopočty nejenom uslyší, ale i uvidí, je pro posluchače velmi příjemné. U neformálního obchodního vyjednávání to posluchač rozhodně ocení. A tím se dostáváme k tomu, že šušotáž není teoretické cvičení. Je to především služba pro klienta, který vás potřebuje, sedí vedle vás a doufá, že mu pomůžete. Tak bychom to měli vnímat i my, kdo tu službu poskytujeme, a snažit se udělat maximum proto, aby klient odešel spokojený. To, že je pro nás velmi náročná disciplína, víme jenom my, a měli bychom se do ní pouštět připraveni a nepřeceňovat své síly, když o přijetí zakázky rozhodujeme.

Vyjednávání o šušotáži je náročné, protože vy víte, že by bylo nejlepší mít techniku a kolegu, se kterým se můžete střídat, zatímco klient myslí jenom na svůj rozpočet. Nejčastěji se i u celodenní šušotáže setkáte právě s požadavkem pouze na jednoho tlumočníka. Otázka není, zda je to možné (možné to je), ale zda je to vhodné a dá se to zvládnout na úrovni. Morální dilema, zda do toho jít, či nikoli, si musí vyřešit každý tlumočník sám, a hodně záleží i na okolnostech, ale hlavním vodítkem, podle kterého bychom se měli rozhodovat, je právě míra kvality, kterou jsme schopni v provedení „jeden tlumočník na celý den“ s ohledem na vše uvedené výše zajistit. Do šušotáže bychom se určitě neměli pouštět bez zkušeností se simultánním tlumočením a neměli bychom se nechat dotlačit klientem do situací, kdy si nebudeme jistí, že to zvládneme.

PROJEKT MINISTERSTVA SPRAVEDLNOSTI A BEZPEČNOSTI NIZOZEMSKA: TLUMOČENÍ V BUDOUCNOSTI

Inspirace? Raději ne. Jaké může mít dopady nizozemský projekt, který má zlepšit kvalitu tlumočnicků, modernizovat pracovní postupy a poskytovat tlumočnické služby orgánům veřejné moci na základě veřejných zakázek?

Catherina Van den Brinková Štífterová

Projekt (název v nizozemštině: „*Tolken in de toekomst*“) byl spuštěn v dubnu 2017 a jeho cílem je efektivní nasazení a profesionální akvizice služeb kvalitních tlumočnicků v rámci státních orgánů (ministerstva, policie, soudy, zpravodajská služba). Projekt byl naplánován na zhruba dva roky a v současnosti se nachází asi v polovině. Do projektu je kromě ministerstva zapojen nezávislý poradní sbor „*Kwaliteitsinstituut Wet beëdigde tolken en vertalers (Kwaliteitsinstituut Wbtv)*“ působící při ministerstvu spravedlnosti. V rámci projektu jsou pak osločovány univerzity, agentury, profesní asociace tlumočnicků a překladatelů a jednotliví tlumočníci a překladatelé.

Projekt se zaměřuje na zlepšení kvality tlumočnicků, modernizaci pracovních postupů a poskytování tlumočnických služeb na základě veřejných zakázek. Projekt bude mít mimo jiné dopad i na stávající rejstřík soudních

tlumočnicků a překladatelů (nizozemská zkratka Rbtv, stávající rejstřík je dostupný zde: <https://www.bureauwbvt.nl/ik-zoek-een-tolk-vertaler/openbaar-zoeken>), který podle kritiků není dostatečně funkční. V rejstříku mají být v budoucnosti registrováni všichni tlumočníci, kteří mohou pracovat pro státní orgány a do rejstříku budou zavedeny různé úrovně/různé kompetence tlumočnicků; rejstřík by tedy měl být v budoucnosti více „diferencovaný“. Změny se dotknou i podmínek zápisu (jmenování), procesu zápisu a řešení stížností. Zápis do rejstříku bude tedy snadnější než je tomu v současnosti, ale bude se jednat o zápis do jakýchkoli nižších kategorií kompetencí. Diferenciace tedy bude de facto znamenat snížení nároků na vstup do nižších kategorií a úbytek zakázek pro kvalifikované tlumočnický, protože si orgány budou brát tlumočnický z nižších kategorií za nižší cenu. Ministerstvo tvrdí, že kvalita je podstatná a že z ní nehodlá slevit. Relativizuje to však hned následujícím prohlášením: Východiskem je správný tlumočnický ke konkrétnímu rozhovoru.

Z prezentace nizozemského projektu „*Tolken in de toekomst*“ o zlepšení kvality tlumočnicků, modernizaci pracovních postupů a tlumočnických službách na základě veřejných zakázek

Deklarovaným cílem změn je dosažení toho, aby kvalita tlumočnicků využívaných v rámci státních orgánů splňovala nejvyšší standard. Počítá se i se změnami v systému sledování celoživotního vzdělávání tlumočnicků, který se mně osobně v porovnání s absencí povinného celoživotního vzdělávání tlumočnicků v ČR už teď zdá takřka dokonalý. Až potud to nezní nijak nebezpečně, kvalita je důležitá pro všechny a věřím, že většina tlumočnicků si uvědomuje, jak je důležité se neustále rozvíjet a vzdělávat.

To, co vrhá největší stín na celý záměr projektu, souvisí s akvizičními procesy. Na základě změněné legislativy – zákona o zadávání veřejných zakázek z roku 2016 (nizozemsky *Aanbestedingswet*), budou veškeré státní orgány nuceny pořizovat služby tlumočnicků a překladatelů formou veřejných zakázek. Nebude tedy již možné to, co dnes ještě některé orgány jako např. policie, informační služba

a jiné orgány praktikují, a to je přímé kontaktování tlumočnicků. Profesionální tlumočníci se samozřejmě zadávání prostřednictvím agentur obávají, protože agentury budou zakázky zadávat těm, kteří jsou ochotni pracovat za nižší sazby. Kromě toho jsou v Nizozemsku momentálně pouze dvě agentury, které splňují požadavky pro účast na veřejných zakázkách, a to Livewords a Tolken Vertaalcentrum Nederland (NVCN). Obě mají tedy takřka monopolní postavení. Podle všeho se zdá, že poučení z katastrofálního fungování monopolu ve Velké Británii není dostatečně silné. Z deklarovaných cílů – pro zopakování zde: zlepšení kvality tlumočnicků, modernizace pracovních postupů a poskytování tlumočnických služeb na základě veřejných zakázek – zbydou profesionálním tlumočnickům pravděpodobně jen oči pro pláč.

Zdroje:

Jan Schöntauf, Edith Heijting: Tolken in de toekomst.

Interview met Edith Heijting, programmadirecteur „Tolken in de toekomst“ van het Ministerie van Justitie en Veiligheid. In: lingua 1/2018

<https://www.nrc.nl/nieuws/2018/03/16/goede-tolk-is-schaars-maar-dankzij-justitie-niet-duur-a1595991>

http://nieuwsbrief.rijksoverheid.nl/847/Actions/Newsletter.aspx?messageid=29447&customerid=324413&password=en-c_5262614E6134614738616B34_enc

<https://ngtv.nl/nl/belangenbehartiging/programma-tolken-de-toekomst/>

<https://ngtv.nl/nl/belangenbehartiging/programma-tolken-de-toekomst/>

GDPR – CO VLASTNĚ ZNAMENÁ A TÝKÁ SE I NÁS?

Osobní údaje chránila již stávající legislativa České republiky zákonem číslo 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů. Nařízení GDPR má před uvedeným zákonem aplikační přednost a je bezprostředně závazné v celé EU. Náš vnitrostátní předpis formálně platí i nadále a zákonodárce jej plánuje pomocí novely harmonizovat s GDPR

Michal Chuchát

Asi všichni jsme zaznamenali v nedávných týdnech a měsících, že média často skloňují zkratku GDPR. Co to znamená? Pro milovníka zkratk se jedná o akronym slov „general data protection regulation“. Pro právníka jde o nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) číslo 2016/679, o ochraně fyzických osob, v souvislosti se zpracováním osobních údajů, a o volném pohybu těchto údajů, které nabylo účinnosti k 25. květnu 2018. Pro obyčejné smrtelníky to znamená nový, celounijní standard ochrany osobních údajů.

M. Chuchát, advokát, soudní tlumočnický jazyka německého, člen KST ČR

GDPR se ochranou osobních dat zabývá z mnoha hledisek. Typicky jde o problematiku souhlasů s nakládáním s osobními údaji, výčet možností, kdy lze zpracovávat osobní údaje i bez souhlasu, či technické a organizační zabezpečení mající za cíl ochranu před jejich únikem, ztrátou či zneužitím.

Vzhledem ke všeobecnosti nařízení GDPR, které cílí na jakékoli nakládání s osobními údaji fyzických osob je tedy zjevné, že se nutně týká i soudních tlumočnicků. Ve své práci přicházíme do kontaktu s osobními údaji zákazníků, svých zaměstnanců, i třeba třetích osob, zmiňovaných v textech, které překládáme. Praxe nás všech při nakládání s osobními údaji tak musí být uvedena do souladu s GDPR.

Na rozdíl od mnohých škarohlídů se nedomníváme, že GDPR musí být nutně strašákem. Proto KST ČR pro své členy

připravuje manuál, který jim umožní nastavit potřebnou úroveň ochrany osobních údajů a splnit i ostatní formality vyžadované GDPR. Věříme, že výsledek bude ke stažení v členské sekci stránek KST ČR co nejdříve.

NEJVYŠŠÍ ČAS POBAVIT SE O DOBÁCH A LHŮTÁCH V ČEŠTINĚ A ANGLIČTINĚ

Text občanského zákoníku se snaží systematicky rozlišovat mezi „dobou“ a „lhůtou“. Je ale toto rozlišení možné i v angličtině? Vystačíme si s výrazy jako „period“ či „time limit“?

Ondřej Klabal

Ač se neprávnickům mohou zdát synonymní, dal zákonodárce výrazům doba a lhůta, jasný význam: „Dobou se rozumí časový úsek, jehož uplynutím zaniká právo nebo povinnost bez dalšího, aniž je potřeba pro vyvolání tohoto právního následku zvláště projeviti vůli (§ 603 občanského zákoníku). Naproti tomu jako lhůta se označuje časový úsek stanovený k uplatnění práva u druhé strany, popř. u jiné osoby, anebo u soudu nebo jiného příslušného orgánu.“¹ Rozdíl lze ilustrovat třeba na pojmech zkušební doba a zkušební lhůta. Zkušební doba se používá u zaměstnaneckého poměru, kdy uplynutím zkušební doby, pokud v jejím

O. Klabal, odborný asistent katedry amerikanistiky a anglistiky FF UP v Olomouci, právník, soudní tlumočnick angličtiny a španělštiny, člen KST ČR

průběhu zaměstnanec ani zaměstnavatel pracovní poměr nezruší, pokračuje bez dalšího pracovní poměr. Oproti tomu se *zkušební lhůtou* se setkáváme například u koupě na zkoušku, kde je v určité lhůtě kupující povinen věc vyzkoušet. Takový pokus o systematizaci je nepochybně zajímavý, přináší však několik problémů, jako je nedůslednost zákonodárce² či rozdíly mezi jednotlivými právními odvětvími (občanský zákoník vs. trestní zákoník). V neposlední řadě je toto rozlišení prakticky nemožné udržet při překladu do cizího jazyka.

Jak tedy při překladu spojení, která obsahují jeden z těchto výrazů, postupovat? Nejdříve je třeba identifikovat, jak je dané slovo použito. Pokud je součástí označení konkrétního právního institutu, je třeba nalézt ekvivalent pomocí tzv. pojmové analýzy neboli provést komparaci obou institutů v češtině a v angličtině. Příkladem budiž *promlčecí lhůta* či *vydržecí doba*³. Problémem navíc je, že se v angličtině často jazykově nerozlišuje mezi označením institutu a příslušné doby či lhůty. Například v čl. 3465 louisianského

občanského zákoníku stojí *Acquisitive prescription is interrupted when possession is lost*. Ekvivalentem k pojmu *acquisitive prescription*, který znamená vydržení, je zde přitom *vydržecí doba*.

Druhým kontextem, kde se s dobou a lhůtou setkáme, jsou semiterminologická použití, jako je například označení doby trvání smlouvy (doba nájmu, pojistná doba) či vyjádření nejednodušších lhůt (lhůta k uplatnění práva, lhůta k podání odvolání) nebo kolokace jako *v rozumné době/lhůtě* apod. V těchto případech je třeba hledat odpovídající a uзуální způsoby vyjádření v angličtině.

Například pro pojmenování dob trvání smlouvy se nejčastěji používá *term* (*term of lease*) stejně jako u souvisejících kolokací (doba určitá je *fixed term*). Zajímavé je vyjadřování lhůt. Zatímco čeština často používá vyjádření „*Lhůta pro uplatnění práva činí...*“, angličtina dává přednost formulaci, kdy se slovu lhůta úplně vyhne: „*The right must be exercised within...*“ Ve spojeních jako je *přiměřená* či *nezbytná doba/lhůta* angličtina, možná překvapivě, nepoužívá primární překladové protějšky, které bychom našli ve slovníku (*deadline* či *time limit* pro lhůtu, *period* pro dobu), ale nejčastěji si vystačí pouze se slovem *time* (*within reasonable time*). Určitým problémem může být, že *time* stejně jako česká *doba* se používá k označení časového úseku a zároveň bodu v čase. Výše uvedené samozřejmě neznamená, že by se výrazy jako *period* nebo *time limit* nikdy nepoužily, jejich frekvence je však ve srovnání s češtinou výrazně nižší. *Period* se vyskytuje ve spojeních označujících jak *lhůtu* (*limitation period* jako promlčecí lhůta), tak *dobu* (*waiting period* jako čekací doba u pojistných smluv). *Time limit* se vyskytuje pouze marginálně,

¹ Důvodová zpráva k NOZ, str. 143.

² Podrobně se problematice věnuji v článku s názvem *Within the period to meet the deadline: Czech near-synonyms doba a lhůta and their English equivalents*, který byl publikován v roce 2017 v odborném časopise *Comparative Legilinguistics* a je dostupný on-line.

³ Možné protějšky (*time bar*, statute of limitations, passage of time, liberative prescription) podrobně rozebírá Chromá (2014). Chromá, Marta. 2014. *Právní překlad v teorii a praxi*. Praha: Karolinum

například pro označení jednotlivých promlčecích lhůt v britském zákoně *The Limitation Act 1980*.

Posledním kontextem, kde se s výrazy *doba* a *lhůta* setkáváme, jsou složené předložky *ve lhůtě* (1 měsíce) či *po dobu* (3 měsíců). Přestože by v angličtině šly použít analogické struktury (*within the period of 1 month, during the term of 3 months*), je v rámci kampaně za zjednodušení anglického právního jazyka patrná snaha používání takovýchto vazeb opouštět a nahrazovat je pouze jednoduchou předložkou (*within 1 month, during 3 months*).

Kolokací s *dobou* a *lhůtou* je mnohem více a často je jejich podoba v angličtině a češtině značně odlišná. Například spojení v *maximální lhůtě* můžeme přeložit jako *not later than*,

kdy se protějšku pro *lhůtu* opět úplně vyhneme. Některé kolokace mohou mít zdánlivě překvapivé protějšky, například *marné uplynutí doby* či *lhůty* v angličtině můžeme vyjádřit jako *expiry to no effect*, pokud chceme *dodržet lhůtu*, nemusíme se omezovat jen na sloveso *meet*, ale velmi často se setkáme i se slovesem *comply with* (např. *In order to comply with the time periods mentioned in (ii), the request must be delivered to the Tribunal Offices personally.*).

Celá problematika převodu dob a lhůt do angličtiny je mnohem složitější a vyžaduje důkladně šetřit kontext. V tomto článku jsem chtěl ale ukázat, že i zdánlivě neproblematická slova si při překladu do cizího jazyka vyžadují analytický přístup a řešení „kus za kus“, kdy by existoval přímočarý protějšek, nefungují.

NA SLOVENSKU MUSEJÍ BÝT ZE ZÁKONA DABOVÁNY DO SLOVENŠTINY TAKÉ ČESKÉ TELEVIZNÍ POŘADY PRO DĚTI

Slovenský parlament odmítl návrh části opozičních a nezařazených poslanců, aby televizní stanice v zemi mohly vysílat české pohádky a další televizní pořady pro děti do 12 let v češtině. Předlohu novely zákona o státním jazyku při hlasování podpořilo jen 49 ze 140 přítomných poslanců

V současnosti musejí televize na Slovensku pořady pro děti dabovat do slovenštiny. Například v roce 2014 veřejnoprávní stanice RTVS dostala pokutu od tamní licenční rady za to, že příběh o Spejblovi a Hurvínkovi odvysílala v češtině.

„Rozumíme si (s Českem) kulturně i jazykově. Neměli bychom se (češtině) vyhýbat při uměleckých dílech. Naše děti ztrácejí kontakt s češtinou, přestávají ji vnímat jako příbuznou řeč,“ uvedla v rozpravě nezařazená poslankyně Viera Dubačová.

Záběry z populárního českého TV seriálu (1993–2003) „Z deníku žáka III. B aneb Edudant a Francimor“ podle Karla Poláčka, v režii Jaroslavy Havettové. Komentář namluvil charakteristickým způsobem Milan Šteindler a je obtížné představit si jeho převedení do slovenštiny bez větší újmy

Poslankyně krajně pravicové strany Lidová strana Naše Slovensko (LSNS) Natália Grausová řekla, že navrhovatelé zmiňovaného zákona si patrně nevšimli, že Československo již zaniklo. „Nebo je jejich snahou udržet tuto mrtvolu, tuto mumii, vyvolávat ze záhrobní duha Československa a jeho čechoslovakistických snah o vytvoření jednotného národa a jednotného jazyka československého?“, položila si Grausová řečnickou otázku.

Šéf LSNS Marian Kotleba řekl, že s češtinou v televizi nemá problém. Zároveň ale nařkl jednoho z předkladatelů

novely zákona z toho, že předloha je přípravou k tomu, aby v budoucnu nemusely být dabovány do slovenštiny ani pořady v neslovanských jazycích. Poslanci LSNS, stejně jako zástupci koalice, předlohu při hlasování nepodpořili.

Pro původní českou tvorbu, která není určena dětem, tedy například české celovečerní filmy, platí na Slovensku podle zákona o státním jazyce výjimka. Tyto pořady televize nemusejí dabovat do slovenštiny.

Zdroj: novinky.cz

KDYŽ SE ŘEKNE ALBÁNŠTINA, MYSLÍME NA KESTRINU – NEAKADEMICKÝ ROZHOVOR

Rozhovor, který je podkladem tohoto zkráceného znění, jsem s Kestrinou Peza, soudní tlumočnicí albánštiny, vedla v den jejích narozenin. Sešly jsme se v zajímavém prostředí Karlínských kasáren za podvečerního sluníčka u skleničky vína

Catherina Van den Brinková Štifterová

Kestrina Peza je známá soudní tlumočnice albánštiny, skvělá kolegyně, člověk se kterým se zasmějete. A i když jsou věci, na kterých se neshodneme, má můj hluboký obdiv.

Na co myslíš ty, Kestrino, když se řekne albánština?

Nejkrásnější jazyk na světě!

Máš taháky?

Nenosím je. U soudních líčení vůbec ne, protože tu práci dělám dlouho, takže nemám problém s terminologií. Když tlumočím pro Senát, pro Parlament, na nejvyšší úrovni, tak si vždy vyžádám dokumenty a udělám si z toho terminologii, sepišu si to, mám to připravené, ale stejně to pak nikdy nepoužívám. Takže je to spíše příprava pro mě, na tlumočení se připravuji a pak... jsem připravená.

Jak to vypadalo na začátku tvé praxe?

Já jsem měla to štěstí, že jsem začínala s nejlepšími státními zástupci a soudci. Byli pro mě inspirací a tím jsou pro mě dodnes. Např. Mgr. Brázdová, ta byla úžasná, posílala

K. Peza, členka KST ČR a uznávaná soudní tlumočnice albánštiny

mi podpůrné materiály. Ze začátku jsem nechápala, proč mi to všechno posílá, protože jsem byla mladá. Když jsem něčemu nerozuměla, tak mi to vždycky ochotně vysvětlila. Byla mi skvělou mentorkou a za to jsem ji dodnes velmi vděčná. Začínala jsem před 18 lety, ve svých 20 letech. Musím říct, že štěstí spolupracovat s nejlepšími představiteli justice a orgány činnými v trestním řízení, mě následovalo po celou dobu mé dosavadní kariéry. Jsem Bohu za to vděčná, ne každý má takové možnosti.

Máš nějaké tlumočnické rituály?

Ani ne. Spíš tu přípravu. Soudní tlumočení nebo výsledky mám prakticky každý den, tak na to se nemusím připravovat. Ale když mám něco jiného, tak se připravuji. Ta příprava je asi můj rituál. A pak se samozřejmě vždy snažím dobře vypadat, to vždycky dodržuju, abych nešla k soudu v roztrhaných kalhotách. A vždycky si na to udělám čas, mám kostým nebo šaty. Nenechávám nic na poslední chvíli, já mám ráda vše připravené, oblečení si připravuji večer na další den. Říká se, že štěstí přeje připraveným.

Jak si udržuješ jazyk?

Jsem s albánštinou každý den ve styku. Dívám se každý den na albánské servery, čtu albánské noviny, takže tak se seznámím s novými slovíčky, protože ten jazyk se samozřejmě vyvíjí.

Co bys poradila těm, kteří se zajímají o albánštinu? Podle jmen uvedených v seznamu tlumočnicků mají všichni jmenování soudní tlumočníci albánštiny albánské kořeny. Má vůbec někdo šanci stát se tlumočnickem albánštiny, aniž by pocházel z tohoto prostředí?

Pokud vím, tak se albánština vyučuje na filozofické fakultě, i když ne jako hlavní jazyk. Tlumočnick musí ovládat severní i jižní dialekt. A co bych doporučila je, žít tam nějakou dobu. V Albánii, Kosovu a v Makedonii, protože v každém z těch tří států je ta albánština trochu jiná. V Kosovu je albánština například charakteristická velkým množstvím slov přejatých ze srbštiny, takže tam vám pro porozumění nebude stačit albánská albánština, v makedonské albánštině je spousta místních výrazů a výrazů z turečtiny. Začít se dá v Praze, ale pak je potřeba žít nějakou dobu v těch zemích, rok v Albánii, rok v Kosovu a rok v Makedonii. Není důležité být tlumočnickem, ale je důležité být vynikajícím tlumočnickem. Být vynikajícím tlumočnickem znamená velkou přípravu, vynikající znalosti jazyka. Doporučuji jezdit tam, slyšet ten jazyk. Soudní tlumočnick musí počítat s tím, že nebude vždy tlumočit vzdělaným lidem, ale i až takřka negramotným lidem, kteří budou třeba pocházet z nějaké vesnice. Proto je důležité žít v těch třech zemích a seznámit se s variantami toho jazyka.

Jaké jsou hlavní oblasti tvého působení?

Soudní tlumočnick jsem byla jmenována v listopadu roku 2000 a od začátku jsem tlumočila a překládala především v oblasti drogové trestné činnosti, pak je častá problematika migrace, tj. nedovolené překročení hranic, vraždy, vyhrožování, takže trestní řízení. A pak azylové řízení, to bylo hlavně v roce 2015, kdy byla velká skupina kosovských Albánců, kteří tranzitovali přes ČR, v té době jsem jezdila do různých táborů a moje pracovní doba pondělí–neděle začala v 8 hodin ráno a skončila ve 20 hodin. Pak politika, tlumočím pro Senát, pro Parlament, pro různá ministerstva, to mě baví, člověk se naučí spoustu nových věcí, setkává se s různými lidmi z obou zemí a vytvoří si o nich názor sám, ne z televize. A ekonomika, energetika, to jsou také zajímavé obory.

Kdy si věděla, že tohle je profese, kterou chceš dělat?

Dostala jsem se k tomu jako slepý k houslím, musím říct. Dokončila jsem střední školu a nevěděla jsem, čemu bych se chtěla věnovat. Moje maminka učila albánštinu na FF

UK a viděla, že jsem nadaná na jazyky a říkala mi, ať si zkusím požádat o jmenování soudním tlumočnickem. V té době tady byla velká poptávka a nebyl nikdo jmenovaný. Nakonec jsem byla jmenovaná v průběhu tří týdnů. Mě ta práce hodně baví. Není to jednotvárná práce, nedělám neustále to stejné, jsem i nejsem pánem svého času. Mnohdy vstávám ve 4 nebo v 5 ráno a skončím ve 12 večer. Ale ta práce mi dává svobodu. Přestože mám dokončené mezinárodní vztahy a mám MBA v oboru financí a bankovníctví, a v rámci doktorátu jsem se věnovala náboženství Albánců na Balkáně, a mohla bych pracovat v jiných oborech, ale nechtěla bych to, protože mě tato práce baví. Člověk se dostane do různých sfér, nedělám jednotvárnou práci, nerozumím do hloubky politice, nerozumím do hloubky právu, ale stále se učím, obohacuje mě to. Co se mi také líbí, je, že jsme ve spojení s lidmi, že nejsme zavření pořád ve stejné kanceláři. Často si v kontrastu k lidem, kterým tlumočím, např. v azylovém řízení, uvědomuji, že my se máme velmi dobře. Tato práce mě naučila vnímat život i jinými očima, být nohama na zemi.

Je zcela jasné, že tvoje práce je pro tebe posláním a vášní. Stane se ti přesto někdy, že si říkáš, tohle už nechci?

Když jsem hodně unavená, což se někdy stává. Tak například minulý týden jsem letěla tlumočit do Albánie, kde jsem pobývala dva dny, pak třetí den ve 2 hodiny ráno jsem letěla z Albánie do Prahy, doletěla jsem v 7:30 hodin a v 10:00 jsem měla tlumočení v Brně. Všichni víme, jak vypadá D1, takže na tlumočení jsem dorazila s mírným zpožděním, ale všichni byli informováni předem, takže to bylo v pořádku. Ten den jsem byla skutečně unavená. Po dvouhodinovém tlumočení jsem se vracela zpátky, měla jsem na dálnici mikrospánek a musela jsem tedy zastavit a chvíli odpočinout. Večer jsem pak ještě měla schůzku s klientem. Hodně jsem chtěla schůzku odříct, ale zvítězily povinnost, odpovědnost a disciplína. Věděla jsem, že klient potřebuje moji práci, proto jsem nemohla říct ne. Ne že bych neměla chuť pracovat, práce mě neskutečně naplňuje, ale někdy jsem hodně unavená. Ještě neumím stanovit rovnováhu mezi prací a běžným životem. To bude asi tím, že moje práce je moje hobby.

Snažíš se dodržovat nějakou rovnováhu mezi prací a soukromým životem?

Záleží. Občas si naordinuji den volna. O víkendech se snažím s rodinou jezdit mimo Prahu, ale beru si vždycky notebook, jsem trochu workoholik. Můj muž to ví, zná mě. Ale už se to hodně zlepšilo, dříve jsem si brala počítač i na dovolené, to už teď nedělám. A také už některé zakázky odmítám. To je velký posun.

PŘEKLÁDAT, ČI NEPŘEKLÁDAT VLASTNÍ DOKLADY A TLUMOČIT, ČI NETLUMOČIT NA VLASTNÍ SVATBĚ?

Obdrželi jsme dotaz z Frýdku-Místku:

Mohu, jakožto soudní tlumočnick, překládat dokumenty potřebné ke své vlastní svatbě?

L. Č.

Odpověď zněla:

Nedoporučujeme překládat vlastní listiny, ani listiny osob, u nichž by se dalo předpokládat, že nejsme nestranní (rodina, příbuzní, zaměstnavatel...). Zákon to sice nezakazuje, ale, jako vždy, je dobré řídit se zdravým rozumem: přeložím-li svůj rodný list, mohu říct téměř s jistotou, že nemůže nastat situace, kdy někdo kvůli podjatosti napadne tuto listinu. Přeložím-li však rozsudek o úpravě poměrů k nezletilému dítěti po mém rozvodu, je zjevné, že můj překlad bude snadno napadnutelný. Kvůli střetu zájmů a pro podjatost. Toto riziko bych nepodstoupila. Vlastní svatbu bych také netlumočila, a to nejen z důvodu možné podjatosti (že jsem přetlumočila „ne“ jako „ano“), ale i proto, že bych si slavnostního obřadu asi vůbec neužila.

Dagmar De Blasio Denčíková

OVĚŘENÉ PŘEKLADY OVĚŘENÝCH PŘEKLADŮ

Z diskuze skupiny soudních tlumočnicků a překladatelů a tlumočnicků na FB:

Překládali jste někdy z překladu? Mám přeložit do češtiny dokument, jehož perský originál je přeložený do angličtiny. Překlad do angličtiny byl proveden v Íránu a ověřilo ho prý tamní České velvyslanectví. Persky neumím, jsem tlumočnice jazyka anglického.

J. K.

Odpověď zněla:

Konzulární pracovníci mají stejné oprávnění ověřovat překlady jako my, soudní tlumočníci jmenovaní v ČR. Váš překlad do češtiny, včetně překladu doložky tamního tlumočnicka, přišijete k předchozímu svazku obsahujícímu překlad do angličtiny. Tento postup je běžný – angličtina bývá často tranzitním jazykem. Toto však platí i v případě jiných jazyků, které fungují jako tranzitní.

Eva Gorgolová

JAK JE TO S NÁHRADOU NÁKLADŮ NA POŠTOVNÉ?

Obdrželi jsme dotaz z Jihlavy:

Dle § 18 odst. 1, 2 zákona o znalcích a tlumočnickách a s přihlédnutím k § 28 odst. 4 prováděcí vyhlášky k tomuto zákonu se ptám, zda je možné účtovat poštovné jako „náklad, který tlumočnick účelně vynaložil v souvislosti s tlumočnickým úkonem“ nebo jako „věcný náklad“. Dosud jsem toto neřešil a částku za poštovné jsem uhradil na vlastní náklady, takže odměnu za překlad jsem si tím fakticky o poštovné zkrátil a tuto částku jsem si jako osoba

vykonávající vedlejší SVČ ještě zdanil. Děkuji za Vaše názory a případná stanoviska.

T. F.

Odpověď zněla:

Náklady na poštovné si samozřejmě účtujte jako hotové výlohy dle § 28/4 vyhlášky č. 37/67 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnickách v platném znění.

Viz také „vzor vyúčtování tlumočnického“ na webu KST ČR pod záložkou profesní informace (www.kstcr.cz/cz/profesni-informace-vzor-vyuctovani-tlumocneho)

Dagmar De Blasio Denčíková

OPRAVNÁ TLUMOČNICKÁ DOLOŽKA NEEXISTUJE

Obdrželi jsme dotaz z Nákla u Olomouce:

Rád bych se zeptal, zda lze k již svázanému soudnímu překladu dodatečně připojit druhou tlumočnickou doložku s poukázáním např. na nepřesnost/chybu v textu apod. Všiml jsem si, že někteří kolegové mají v doložkách větu „V překladu byly provedeny následující opravy: ...“. Týká se to případů, kdy se s již přeloženým dokumentem dále pracovalo a jsou na něm ověření/razítka apod., takže již není možné dokument rozvázat a svázat znova s novou doložkou. Pokud takovou opravnou doložku připojit lze, jaké by na ní mělo být číslo? Stejně jako na původní doložce nebo nové? Předem děkuji.

L. U.

Odpověď zněla:

Opravnou doložku nepředpokládá ani zákon, ani prováděcí vyhláška. V tlumočnické doložce máme psáno, že „V překladu jsem provedl/a tyto opravy...“ (viz vzor doložky na webu KST ČR pod záložkou profesní informace: www.kstcr.cz/cz/profesni-informace-tlumocnicka-dolozka), kam v případě potřeby napíšeme počet oprav provedených v již vyhotoveném svazku a to tak, že rukou opravíme chybu, vedle připojíme otisk svého kulatého razítka a podepíšeme se. Nedovedu si představit, jak jinak opravit chyby v již hotovém a svázaném dokumentu. Jedná se ale vždy jen o překlep nebo chybu v čísle či datu nebo maximálně o chybějící slovo. Pokud potřebujete opravit delší pasáže, měl byste, dle mého názoru, vyhotovit zcela nový překlad a svázat jej s ověřenou kopií originálu, kterou pořídíte na vlastní náklady.

Dagmar De Blasio Denčíková

MŮŽEME SVÁZAT OBYČEJNOU KOPII S PŘEKLADEM A SVAZEK OPATŘIT TLUMOČNICKOU DOLOŽKOU?

Obdrželi jsme dotaz z Prahy:

Smím, jakožto soudní tlumočnick, připojit k soudně ověřenému překladu obyčejnou kopii plné moci? Předem děkuji za radu.

A. P.

Odpověď zněla:

Ano, ale do tlumočnické doložky nezapomeňte napsat, že „...překlad souhlasí s připojenou prostou kopií listiny“. To se ostatně dělá vždy, kdy k překladu nepřipojujeme originál anebo jeho ověřenou kopii.

Dagmar De Blasio Denčíková

Přejete-li si zveřejnit v Soudním tlumočnicku svoji inzerci, napište na kstcr@kstcr.cz

***V první polovině roku 2018 rozšířili naše řady tyto noví členové
(podle pořadí přihlášek):***

Mgr. Lucie Melicharová
jazyk anglický

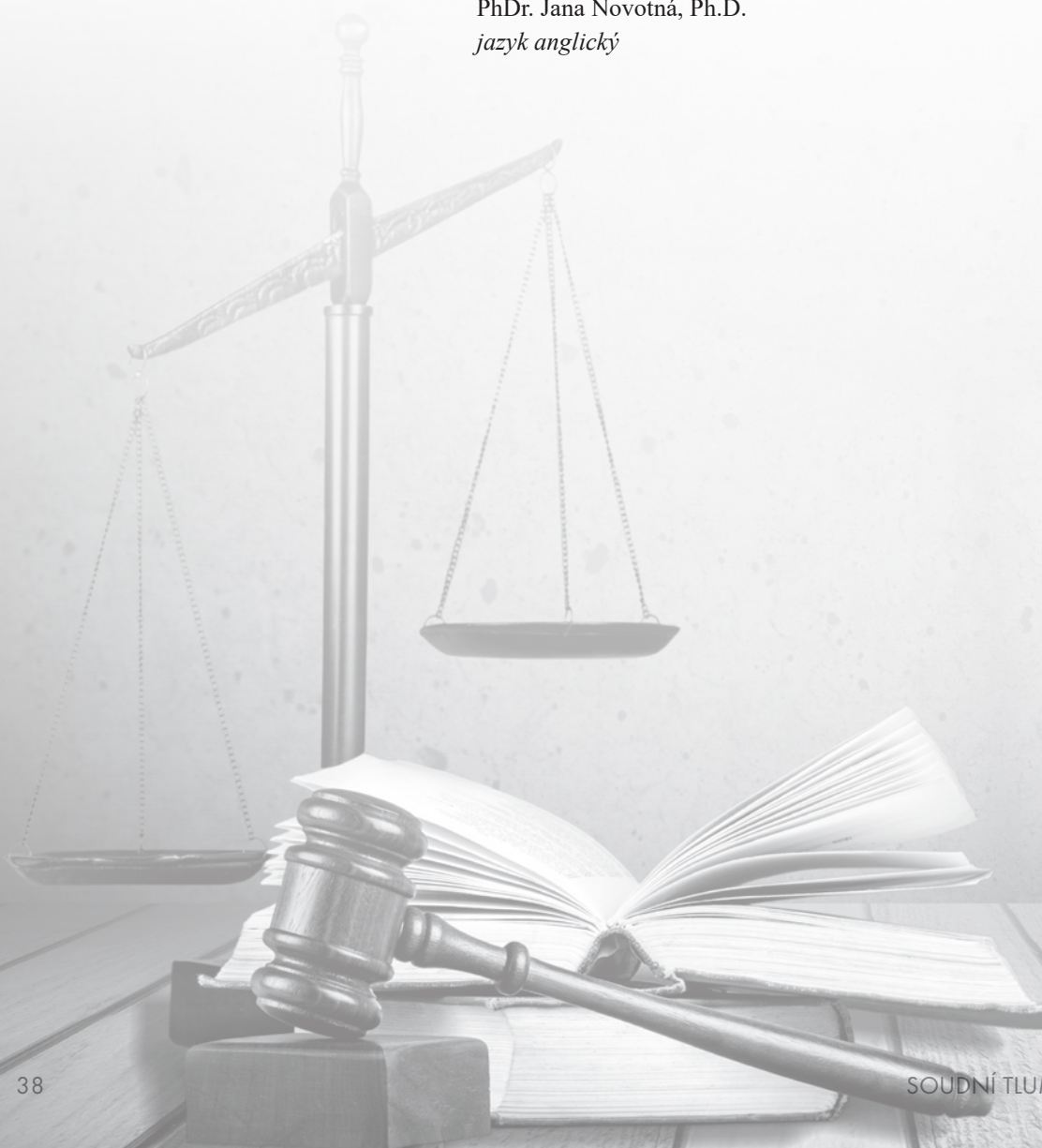
Mgr. Lucie Eichhorn
jazyk německý

Mgr. et Mgr. Ondřej Klabal
jazyk anglický, španělský

Ing. René Motlak
jazyk arabský

Myanganbayar Bazarjav
jazyk mongolský

PhDr. Jana Novotná, Ph.D.
jazyk anglický

našim členům, kteří v první polovině roku 2018 oslavili významné výročí:

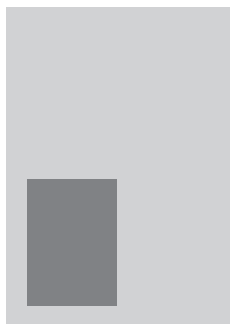
Dr. Lada Aldini	PhDr. Olga Mrňová
Alena Brůnová	Mgr. Vladimír Novotný
Jiří Fojtek	Blanka Owensová
Josef Hoch	PhDr. Marcela Pánková, Ph.D.
Mgr. Taťána Hujerová	Věra Pátková
PhDr. Alena Jakubičková	Jana Pečínková
Mgr. Eva Jansa	PhDr. Markéta Pechancová
Mgr. Jana Klokočková	PaedDr. Romana Sovičková
Ing. Ralf Kohout	Mgr. Otto Spitzer
PhDr. Milena Macková	Ing. Ajgul Steinbachová
PhDr. Šárka Majerechová	Mgr. Renata Šilhánová, Ph.D.
Ing. Miloslava Malenková	Mgr. Pavel Štochl, LL.M.

INZEROVAT PRO VYBRANÉ CÍLOVÉ SKUPINY SE VYPLATÍ

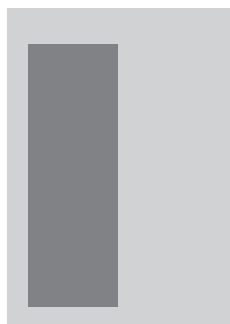
Bulletin Soudní tlumočnick poskytuje zdarma všem členům Komory soudních tlumočnicků ČR, knihovnám České republiky, soudům, státním zastupitelstvím, Ministerstvu spravedlnosti ČR, Ministerstvu vnitra ČR, Policejnímu ředitelství, Celní správě, Notářské komoře ČR, Jednotě tlumočnicků a překladatelů, České komoře tlumočnicků znakového jazyka, a dále všem tuzemským i zahraničním předplatitelům

ROZMĚRY INZERCE

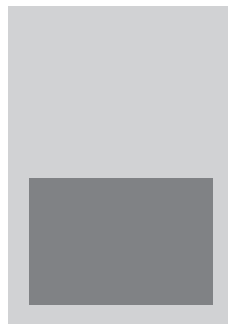
Vnitřní strany černobílé

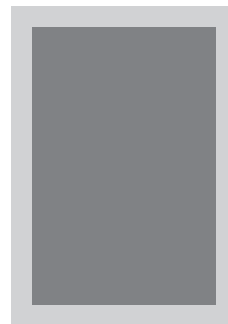
¼ strany Č/B
(zrcadlo)
82,5 x 117 mm

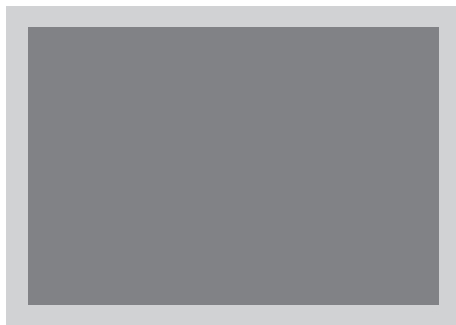
½ strany svisle Č/B
(zrcadlo)
82,5 x 243 mm

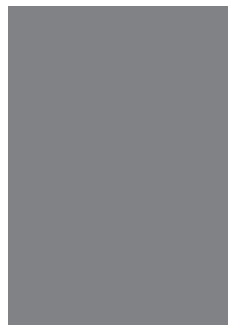
½ strany Č/B
(zrcadlo)
170 x 117 mm

1 strana Č/B (zrcadlo)
170 x 243 mm s hlavičkou
170 x 257 mm bez hlavičky

vnitřní dvoustrana Č/B
380 x 257 mm (zrcadlo)
420 x 297 mm (spad)

1 strana Č/B (spad)
210 x 297 + spad 4 mm

Obálka CMYK (spad)
2., 3. a 4. strana
210 x 297 + spad 4 mm

CENY INZERCE

Vnitřní strany Č/B

¼ strany	2 000 Kč
½ strany	3 500 Kč
celá strana	6 000 Kč

Obálka CMYK

2. strana	12 000 Kč
3. strana	12 000 Kč
4. strana	25 000 Kč

TECHNICKÉ PARAMETRY

Minimální tiskové rozlišení: 300 dpi

Podklady pro tisk: tisková uzavřená data ve formátu PDF

**Zájemci o inzerci mohou psát na kstcr@kstcr.cz
nebo KST ČR®, Senovážné nám. 23, 110 00 Praha 1**

Úspěšnou novinkou byly letos workshopy se simulovanými policejními výslechy pro všechny jazykové kombinace

Vydává Komora soudních tlumočnicků České republiky®

člen Evropské asociace právních tlumočnicků a překladatelů EULITA

Senovážné nám. 23, 110 00 Praha 1

Grafická úprava: Jakub Novotný cr8

Tisk: VS Tisk Praha – Vazební věznice Pankrác

Tištěno v červenci 2018

www.kstcr.cz • kstcr@kstcr.cz